

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10 711.

Odgovor narodnega predstavništva na prestolno besedo

V narodnem predstavništvu se vrši debata o načrtu adrese
Manifestacija složnega dela

Na skupni seji obeh zbornic narodnega predstavništva v ponedeljek je poslanec dr. Šecarov v imenu adresnega odbora, izvoljenega na zadnji skupni seji, prečital načrt adrese, s katero naj narodno predstavništvo odgovori na prestolno besedo Nj. Vel. kralja. Predlog adrese je v glavnem nastopen:

Vaše Veličanstvo!

Prvo jugoslovensko narodno predstavništvo je sprejelo kraljevsko besedo Vašega Veličanstva s čuvstvom neomajne zvestobe in vdanosti ter sprejelo z največjo radostjo kraljevski pozdrav, naslovljen na ves jugoslovenski narod in njegovo narodno predstavništvo. Kakor Vaše Veličanstvo tako ima tudi narodno predstavništvo trdno vero v našo veliko bodočnost; to trdno vero deli z Vašim Veličanstvom tudi ves jugoslovenski narod.

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev je od prihoda v te kraje polna sivnih del in pa tudi težav, ki so ovirale naš narodni razvoj. V teku vekov so imela nekatera naših plemen tudi samostojne države; močni narodi pa so napadli naš narod in druga za drugo teh držav je propadla in prišla pod tuje gospodarstvo. Pretekla so stoletja ko smo bili brez svoje skupne narodne države in brez svobode. Tuja oblast in tuji vplivi so težili za tem, da bi oslabili jugoslovenski narod, ga onemogočili za vsako samostojno narodno politiko in tako na umeten način razdelili Jugoslavijo ter s tem onemogočili svobodno jugoslovensko državno ognjišče. Toda tudi v teh prilikah je živel jugoslovenska misel v duši zašušjenega naroda. Kolikor bujši so bili udarci naših sovražnikov, toliko bolj se je krepila zavest našega narodnega edinstva in je dozorevalo spoznanje, da misel narodnega edinstva v isti meri krepí tudi edinstvo države.

Pot do uedinienia

Misel narodnega edinstva in državnega uedinjenja je postala neusahljiv vir narodne moči; z njo je našemu narodu uspelo, da se je ohranil v borbah proti tujim silam. Iz tega vira narodnih sil in vere so črпали svoje navdahnjenje, poleg svojih velikih misli in preroško zavest največji sinovi našega naroda v raznih časih in v raznih krajih. Tudi oni so verovali, da je vse, kar je v našem življenju resnično narodnega, ne samo srbsko, hrvatsko in slovensko, marveč istočasno tudi jugoslovensko in da te duhovno edinstvo Jugoslovenov prvi pogoj njihovega prosvetnega napredka. Tudi v viherjih svetovne vojne so imeli vsi pravi Jugoslovenci pred očmi ta svetli politični ideal, za katerega so bile doprinešene žrtve, kakršni ni primere v svetovni vojni.

Vaše Veličanstvo!

Naše pokolenje je največ pretrpelo, toda imelo je tudi veliko srečo, da je z Vami na čelu in pod modrim in junaškim vodstvom Vašega s slavo ovenčanega in neumrljivega očeta kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja uresničilo osvobojenje in

uedinjenje v okviru svoje narodne države. Po stoletnih težnjah največjih duhov in številnih pokolenj našega naroda je ves naš narod z ogromnim in nepopisnim zanosom pozdravil 1. decembra leta 1918., ko je Vaše Veličanstvo po svobodnem izrazu volje vsega našega naroda svečano proglasilo uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo pod dinastijo Karadjordjevičev.

Usodni sledovi nekdanje razkosanosti

Notranja ureditev naše države bi morala ustvariti organsko sodelovanje vseh delov našega naroda ter omogočiti popoln razvoj vseh narodnih sil s smotrom zdravega narodnega in socialnega napredka in pravičnega političnega življenja. Današnje pokolenje, zanešeno po čuvstvih sreče in zadovoljstva, zmage in uspehov, ni takoj doumelo vseh težav, ki so mu stale še na poti. Ni videlo, da je ostal še en sovražnik, silen in resen: ostali so hudi sledovi naše dotedanje needinosti. Teh sledov, razdornih dejstev, ni mogla ne uničiti ne oslabiti velika narodna misel in smo jih tako občutili v naših pogledih in naših naidih. S tem sovražnikom nismo zadostno računali in vzrok neprijetnosti v našem narodnem in državnem življenju je bil baš v tem. Skoro celo desetletje našega skupnega narodnega življenja je poteklo v brezplodnih in škodljivih strankarskih borbah. Velika je bila zabloda, da so vsa tri plemena mislila, da je mogoče tudi po uedinjenju nadaljevati takšno politično življenje, kakršno je bilo v tujih državah. Namesto da bi se politične sile naših strank trosile za notranjo ureditev naše države v jugoslovenskem duhu, za izenačenje vse zakonodaje in za gospodarski in socialni napredek, je strankarsko udejstvovanje najbolj resno ogražalo samo državno in narodno edinstvo.

Rešilni čin 6. januarja 1929.

Vaše Veličanstvo!

V teh usodnih časih, ko je bila notranja razdvojenost na vrhuncu in ko se ni mogla najti nikak druga rešitev, je bil objavljen manifest z dne 6. januarja leta 1929., navdahnjen z modrostjo državnika, hrabrostjo junaka in toplino iskrenega rodoljuba. Če ga ocenimo danes, se nam predstavlja ne samo kot čin politične potrebe, temveč naravnost kot čin zgodovinske nujnosti.

Ohranitev države je njegov vrhovni zakon; državna ureditev se izvaja in izpreminja glede na potrebe in koristi države in naroda. Ustava z dne 28. junija leta 1921. ni več ustrezala stvarnim potrebam narodnega življenja in je izgubila svojo moralno podlago, ki daje zakonom življenje; zaradi tega je prenehala možnost, da bi ostala ta ustava tudi v bodoče osnova pravnega reda v naši državi. Prav tako ni bilo mogoče, da se reši kriza v parlamentu in sprejme nova ustava, ki bi vpoštevala v desetih letih zbrano izkušnje.

Preostali sta samo še pravica in dolžnost Vašega Veličanstva, da v izvrševanju visoke naloge zaščitnika narodnega in državnega edinstva in vrhovnega varuha jugoslovenskega naroda reši državo iz zmešnjave. Srečna je usoda našega naroda, da je na jugoslovenskem prestolu našel Vaše Veličanstvo, voljno in odločno, da po tej edino mogoči zakoniti poti k našemu političnemu preporodu izvrši svojo zgodovinsko poslanstvo.

Narodno predstavništvo smatra za svojo dolžnost, da izkaže čast tudi narodu. Po prirejenem čutu, da najte v najhujših časih pravo pot, je razumel jugoslovenski narod, da je genij naše zgodovine izpregovoril skozi usta Vašega Veličanstva, ko je bilo treba ohraniti teritorialno, kulturno in duhovno edinstvo naše domovine. Popolnoma pravilno razumevajoč pobudo Vašega Veličanstva za sklep z dne 6. januarja leta 1929., je narod kakor en moč z navdušenjem in z zrelostjo, ki bi delala čast tudi narodu z mnogo večjo politično tradicijo, sprejel novi pravec in postal prvi in najboljši sodelavec pri velikem delu, ki ga je bilo treba nadaljevati. Narod je politiko Vašega Veličanstva sprejel za svojo in postal njen faktični nosilec.

In kakor je narod v državi sprejel, tako so tudi naši prijatelji v inozemstvu toplo pozdravili rešilni čin z dne 6. januarja.

Veliko delo šestojanuarskega režima

Kraljevska vlada, kateri je v novih prilikah Vaše Veličanstvo poverilo, da po navodilih Vašega Veličanstva vodi posle najvišje državne uprave, je sprejela nase dolžnost, da z brzimi in primernimi ukrepi takoj pristopi k popravljanju državne uprave na vseh poljih kakor tudi k obnovi političnega življenja. Ona se je pri tem držala načela popolne zakonitosti v duhu edinstva, negujoč tudi slogo, enakost in ravnopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Glede na te visoke cilje in pravična načela je vršila kraljevska vlada svoje delo in hitro so se pričeli pojavljati zaželeni uspehi na vseh poljih. Doseženo je bilo spoštovanje državnih zakonov s strani vseh državljanov, ojačen je bil ugled države v inozemstvu. Sprejeti so bili številni zakoni v vseh področjih državne uprave, na katere smo željno čakali že od samega uedinjenja. Ti zakoni so zanesljiv temelj za nadaljnji razvoj našega državnega življenja in dajejo naši državi obeležje enotne pravne države v popolnem zmislu te besede. A zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije bo posebno služil telesnemu in pravnemu preporodu in duhovnemu zblizanju.

Zakon o imenu in razdelitvi države na upravna območja z dne 3. oktobra leta 1929. ima zgodovinski pomen. Z njim je naša država dobila ono ime, ki v polni meri ustreza pojmu uedinjenja, zakaj en narod lahko ima samo eno ime, in to ime prenaša na svojo državo. Ime Jugoslavije je bilo že davno priznано v srcih naših junakov in zapisano na njihovih sablah in perjanicah.

Z istim zakonom je bila razdeljena država na banovine, kar znači pričetek novega notranjega življenja in prelom okovov preteklosti, ki so na razne načine oklepali posamezne naše dele.

Zahvala in priznanje naroda

Narod je navdušen stopil na stran svojega kralja in sprejel njegovo politiko. Temu svojemu prepričanju je stalno dajal vidnega izraza, tako zlasti s svojo ogromno udeležbo pri skupščinskih volitvah 8. novembra in pri senatnih volitvah 3. januarja. Stavljal nam je v dolžnost, da predvsem izrazimo Vašemu Veličanstvu iskreno in globoko zahvalo, ker ste 6. januarja leta 1929. presekali stanje, ki je neizbežno vodilo v propast, in postavili temelje za pravo jugoslovensko narodno in državno politiko.

Narodno predstavništvo daje polno priznanje kraljevski vladi in odobrava njeno delo od 6. januarja leta 1919. do danes. V tej pomembni dobi naše zgodovine so bili v korist in v srečo države položeni temelji, ki se ne bodo nikdar več porušili.

Narodno predstavništvo je uverjeno, da bo vlada Vašega Veličanstva vselej in v vseh področjih državne uprave z enako ljubeznijo in skrbjo štiti in pospeševala koristi vseh delov naroda in države.

Narodno predstavništvo je trdno odločeno, da bo na teh temeljih tudi nadalje gradilo; popolnoma se zaveda velike dolžnosti, ki jo nosijo njegovi člani kot predstavniki naroda v teh hudih časih; nikdar ne bomo dopustili, da se od teh pridobitev odstopi in da se država zopet izpostavi poizkusom, ki bi jo mogli ponovno zavesti v zmešnjave, ker smo si tudi mi zapisali v svoja srca besede Vašega Veličanstva: »Čuvati edinstvo naroda in celino države, to je najvišji cilj moje vladavine in to mora biti najvišji zakon za mene in za vsakogar. Narodno edinstvo in državna celina ne moreta biti nikdar predmet kakršnihkoli pogajanj, marveč morata biti vedno nad našim vsakdanjim življenjem in nad vsemi posebnimi koristmi.«

Ustava 3. septembra

Ko so bili doseženi politični cilji in izvršene naloge, ki jih je imel v vidu manifest z dne 6. januarja leta 1929., je Vaše Veličanstvo, dosledno tradicijam doma Karadjordjevićev in v globokem pojmovanju svojega visokega poziva, smatralo, da je prišel čas, da se narodu in državi

vrne ustavno stanje. Ustava z dne 3. septembra leta 1931. ukorišča pridobljene izkušnje ter najbolje in najpopolneje ustreza potrebam našega političnega in narodnega življenja. Tako posamezniki kakor tudi celi sloji najdejo v njej, dokler stoje na stališču zakona, zavarovanje svojih moralnih in materialnih koristi v največji meri. Ustava nam predstavlja okvir, v katerem se lahko napreden narod svobodno in uspešno razvija v demokratičnem duhu.

Narodno predstavništvo pozdravlja z veseljem nadaljnjo ureditev naše države in izgraditev samouprave in bo sprejelo pobudo kraljevske vlade, da se samoupravno življenje v občinah in banovinah izpopolni in utrdi s končno organizacijo.

Zunanja politika v duhu solidarnosti narodov

Zavedajoč se solidarnosti koristi, ki vežejo vse narode, odločno miroljuben po svojem srcu in razumu kakor tudi po svojih čustvih in koristih je naš narod sprejel za reševanje hudih vprašanih sedanjosti in za pripravljanje boljše bodočnosti človečanstva visoka načela mednarodnega sodelovanja. Z vztrajnostjo, ki mu je lastna, naš narod vestno izpolnjuje dolžnosti, ki mu jih nalaga to sodelovanje.

Zunanja politika, prežeta s temi mislimi, omogoča naši državi dobre odnose s vsemi narodi. Stalnost te politike, neomajna zvestoba in prijateljstvo, ki sta bila vedno značilna za naš narod, so ustvarili in še ustvarjajo popolno soglasnost med nami in našimi zavezniki in prijatelji. Jugoslavija, zavedajoč se svoje vloge na Balkanu in v Srednji Evropi in svojeja položaja v mednarodni skupnosti, bo ostala tudi v bodoče iskren zagovornik miru in odločen čuvár stanja, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami.

Razorožitev in vojna odgovornost

Prejeti istih čustev, homo sodelovali pri reševanju onih dveh velikih vprašanih, ki sta letos na dnevnem redu. Naš narod je pripravljen, da v vprašanju omejitve oboroževanja sprejme vse žrtve, ki se morejo dovesti v sklad s koristmi naše solidne in trajno zagotovljene varnosti. Tudi tu ostaja naš narod v polni skladnosti s po-

litiko, ki se izvaja v Društvu narodov, in z osnovnim načelom, ki je v vprašanju razorožitve izražen v paktu Društva narodov.

V soglasju s temi načeli je organizacija naše vojske, ki nikdar ni bila sredstvo za napadalno politiko, in bo ostala tudi v bodočnosti ono, kar je bila v svoji sijajni preteklosti, to je obramba naroda, borec za ustvaritev visokih idealov mednarodne pravičnosti in svobode, orodje miru, šola za narodno vzgojo, branitelj države in njenih pravic. Naša vojska uživa popolno zaupanje naroda. Narodno predstavništvo smatra za svojo prijetno dolžnost, da tudi ob tej priliki to izrazi in naglasi.

Ogrožene velike narodne koristi na eni strani, načelo enakosti med narodi v doprinasanju žrtv na drugi strani, določajo stališče naše države v hudem vprašanju odgovornosti reparacijskih plačil. Narodno predstavništvo se zaveda, da je pobuda iz minulega leta za rešitev tega vprašanja postavila našo državo v izredno težaven položaj. Ta akcija je imela glede na našo državo za posledico kršitev načela enakosti med narodi v doprinasanju žrtv. Zaradi tega je narodno predstavništvo z največjo pozornostjo poslušalo modre in odločne besede Vašega Veličanstva, s katerimi se odreja naše stališče v tem vprašanju, ne samo tako, kakor je to vprašanje postavljeno sedaj, temveč tudi tako, kakor se poizkuša postaviti: »Mi ne moremo na eni strani prenašati bremena za zmago sološnih našel svobode in pravice, a na drugi strani pristati na to, da se nam odreče povračilo ogromne škode, ki nam je bila povzročena v svetovni vojni.«

Narodno predstavništvo izjavlja svoje prepričanje, da bo naše stališče našlo povsod potrebno razumevanje.

Gospodarska kriza

Vaše Veličanstvo!

Narodno predstavništvo se zaveda resnosti časa, v katerem se je sestalo, in hudih vprašanih, pred katerimi se nahaja. Zaveda se, da velika in doslej še nedoživljena gospodarska kriza ni omejena na našo državo, in ve, da je kriza tako po svojih vzrokih kakor po svojih posledicah splošna in svetovna.

Ivan Albrecht:

Mora

«Cincija je povedala», si je Dolfe z rokavom obrisal sline.

Med ženskami je oživel kakor v panju. Da bi se Cincija kar iz nič iznehila take, ni verjela nobena, vse pa so ugibale, kdo je sprožil neresnično novico.

«Glavo bi skoro stavila, da vem pravo, četudi ne smem reči, ko je nisem slišala», je nenasno spomnila Kotnikova Zalka, da so vse zapored v pričakovanju območnile.

«Kar povej», je silila Lopačka. «Kdorkoli je bil, naj ga bo sram! Kar takole glodati človeka! Mene bi bilo že rajnice strah!»

Zalka je stopila k Tršarjevi, ki je šla dolejš s Hojnikovo Minko:

«Koga bi mislila ti?»

«Verjameš, da ne morem čisto nič sumiti», je Zinka prekrižala roke na prsih.

Kotnikova se je nasmehnila.

«Ali ne poznaš Jerebove Meće?» ji je šepetala na uho. «Si videla, kako se je držala, ko je prišla kropit? Kakor strah na prekli. Še sedla ni.»

«Misliš, da res?»

«Saj tudi danes ni nobenega Jerebovega», je naglo šušljala dalje. «Ali res ne veš, kako se Meta za vsakim onim meče? Najprej je oprezovala za vašim Nandetom, zdaj pa lazi za Nacetom. Obakrat zastoj.»

«Meta?» je strmel Zinka.

«Pa še kako!» je brzela Kotnikova. «Ko smo oni dan trebili pri Lopačevih — tebe ni bilo — sem mislila, da ga bo z očmi pogoltnila. Ves čas

je bilo samo: Nace, Nace, Nace, Nace spredaj. Nace zadaj, toliko da sem rekla: Ali so res v Okladi kršeni vsi fantje na isto ime?»

Zadnje besede je v zadrževanem smehu viknila in jih je čula Lopačeva Tilda, ki se je takoj oglasila:

«Vidiš, vidiš, saj res! Bo že prava, Zalka, čisto prava!»

Potem je spet šepetaje šlo od ust do ust. Mlade so brez pridržka verjele, stare so sprva odkimavale, ali sum je le bil obujen. Hojnikovin to sicer ni bilo dosti mar, ali milo se jim je le storilo ob misli, da jeziki zdaj ne mirujejo, ko je hiša itak dosti udarjena. Minka je doma to tudi omenila Nacetu, toda brat je odkimal:

«Le verjemi, Mina, da to ni bil roben drug jezik kakor Cincija sama! Tako seme zna sejati samo ona.»

«Ne verjamem», se jima je pridružila Tršarjeva, v srcu pa se je bala, da bi morda utegnile Nacetove besede biti resnične.

Ker se je vršila sedmina ra tak dan, so opravili na kratko. Ko so se že jeli razhajati, je dejal ovdovel Franc Tršarju:

«Veš, sosed, tako me je potrla, da sem čisto tog. Še govoriti se mi ne ljubi.»

«Kaj, hočeš, ko pa nismo svoji gospodarji», ga je tolažil Blaž.

Hojnik je mežikal, kakor bi imel polno smetja v očeh:

«Bom moral kar urediti. Saj veš, kako je v našem rodu. Kadar odide eden, se drugemu začne muiditi za njim. Tudi jaz ne bom Neže dolgo puščal same tam doli», je pokazal proti pokopališču.

Blaž je odkimal:

«Ne govori no tako, sosed! Tak hrust, kakor si ti...»

«Je že dobro, Blaž», je potegnil Franc z rokavom čez oči, «kar pustiva to! Rajši mi povej, če se lahko oglasim pri tebi, ko bom izročal Nacetu...»

Tršarju so se zaiskrile oči.

«Sosed, saj veš, da sva bila zmeraj prijatelja», mu je sežal v roko. «Če misliš, da bi bilo mladima v srečo, se oglasi, kadar te bo volja.»

Franc je dolgo pridržal Blažev roko v svoji in toplo priznal:

«Res, to bi še rad zravnal, potlej pa nimam kaj več početi na svetu.»

Zinka je nehote čula.

«Tako daleč je že», je drevnela in v grlu jo je dušilo. Ko ji je potlej Nace sežal v roko, je gledala proč in odšla, ne da bi mu bila privoščila le eno samo besedo.

«Ona je srečna in ne čuti, kaj se je zgodilo pri nas», je trpko pomislil fant.

Ko so se oglasili zvonovi in so dekleta s polnimi jerbasi hitela k podružnici, je pri Hojnikovih šele planila žalost na dan. Dekleti sta mislili na veselje prejšnjih let, ko jima je mati pomagala zadeti jervas na ta dan, pa sta jokali, koder sta hodili. Oče je klečal za pejo in ječe molil, a sin se je poslanjal kakor deb brez korenin zdaj tu zdaj tam in je bil gluh in slep za vse okrog sebe. Samo dvojce je videl. «Veži grob pri fari in mater v njem, ki je na vekomaj onemela, pa Tršarjev dom pod slemenom, kjer živi Zinka, ki je tudi danes nemo odšla. Srce bi predeležil in ga dal materi pol in njej pol, da bi ju privabil v hišo.

(Dalje prihodnjič.)

Svetovna gospodarska kriza stavlja našo državo pred hudo nalogo. Zaradi ogromnega padca cen poljskih pridelkov je naš narodni dohodek znatno zmanjšan. Naše narodno bogastvo se je skrčilo. Zaradi padca kupne moči kmetovalcev je osiromašilo tudi obrtništvo, trgovina je v zastoju, a industrija ne more najti dovolj odjemalcev.

Naš cilj in naša naloga sta, da v sodelovanju s kraljevsko vlado iščemo pota in načine, da prebrodimo to hudo stanje s kar najmanjšo škodo za naše gospodarstvo.

Potrebno je, da se hudemu gospodarskemu položaju prilagode naše javne finance; zato se mora proračunsko ravnotežje obvarovati za vsako ceno s pomočjo največje štednje. Štednjo je treba izvajati povsod in na vsakem mestu, ker je nujno potrebno, da davčna bremena ustrezajo stvarnim narodnim dohodkom, odnosno znižani finančni moči našega gospodarstva. Red v financah je treba ohraniti in ga postaviti na varne in trajne temelje.

Očuvati je treba stalnost našega narodnega novca, ker je to prvi pogoj za konsolidiranje gospodarskega življenja in bosta samo takrat, kadar bomo imeli stalno merilo vrednosti, naš gospodarstvenik in kmetovalec mogla izračunati, koliko prejmeta za svoje delo.

Skrb za kmetijstvo

Največja pažnja se mora posvečati organizaciji kmetijske proizvodnje in njenemu izpopolnjevanju glede na potrebe svetovnih trgov. Kmetijsko proizvodnjo je treba uravnati v nove smeri. Čuvanje starih in pridobivanje novih tržišč za naše kmetijske proizvode in dobro premišljena organizacija njihovega izvoza mora postati ena najglavnejših nalog naše državne politike. Narodno predstavništvo pozdravlja kot korak za očuvanje kupne moči našega kmetstva tudi napore za uvedbo preferenčnih carin na kmetijske proizvode.

Zaradi očuvanja in vzdrževanja kupne moči kmetovalca je treba odstranjevati razliko med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov ter prilagoditi pogoje ekonomske aktivnosti drugih gospodarskih panog konjunkturi kmetijske proizvodnje. Čuvanje in vzdrževanje kupne moči kmetovalcev se bo doseglo z omogočenjem primernih cen za njihove proizvode. Kmet bo mogel svoje proizvode prodajati tudi po nižjih cenah,

toda samo pod pogojem, če bo lahko kupoval tudi svoje potrebščine po sorazmerno nizkih cenah.

Napredek našega kmeta bosta podprla kraljeva vlada in narodno predstavništvo, ako se razvije in izpopolni kmetijski kredit, katerega organiziranje se je pričelo z ustanovitvijo Privilegirane agrarne banke, ustanovljene v prvi vrsti po zaslugi Vašega Veličanstva. Našemu kmetu je treba omogočiti, da izkorišča kredit pod pogoji, ki ustrezajo dobičkanosti njegove proizvodnje. Kmetijski kredit je treba razviti s pomočjo novih virov iz javnih sredstev in izkoristiti kredite pri ustanovah, kakor je Narodna

banka, in ki stoje po zakonu na razpolago v te svrhe.

Zadružni kredit je treba razvijati v največji meri. Osvoboditev kmeta od oderuških obvez in pretvoritev reznosnih dragih dolgov v obveznosti, ki bodo ustrezale poslabšanju gospodarskih prilik, bo stalna naloga narodnega predstavništva, ki pričakuje določenih predlogov kraljevske vlade v tem pogledu. Dolgoročni hipotetni kredit je treba postaviti na široko in zdravo osnovo in stremeti pri tem, da se pribavijo sredstva domačega ali tujega izvora.

Po zaslugi Vašega Veličanstva so bili sprejeti važni socialni zakoni o agrarni reformi v sever-

Soteščan:

Križ na robu gozda

Povest iz minilega stoletja.

Nejevoljno jo je zavrnil: «Nove obleke ne kaže kupovati. Škoda toliko denarja! Kalin mi še ni plačal obresti. Pa tudi drugi dolžniki se ne zme-nijo za moje opomine. Ako ne bom mogel izter-jati, bom uničen. Beraču se ne kaže postavljati. Lipšajo naj se drugi, ki imajo dohodke...»

«Pa vendar!» je ugovarjala nevesta.

«Zame je dobro. Ti se pa obleci, kakor hočeš.»

Lesjak mu je verno prikimal. V materi pa se je kar vžigalo, češ, zato smo jo redili, da pojde k poroki s takim strašilom.

Minka jo je hotela pobrisati iz sobe, da bi se naskrival kje razjokala. To je zapazil oče ter ji namignil, naj ostane. Zavezal se je napraviti skopu-hu novo poročno obleko.

Potem so se dogovorili o ženitovanju. Mati je omenila, koliko bo treba nakuhati in napeči, kar je bilo čudaku prevelika potrata. «Čemu?» je od-klonil. «Jaz se bom najedel fižola...»

Materi se je videlo smešno, celo Lesjak je ugovarjal: «Ljudem moramo vendar postreči, da ne bo zabavljanja...»

«Ali jih je treba vabiti? Kdo se bo z njimi ukvarjal!»

Skopuh jo je pogodil. Mati se je kar oddahnila. Čim manj bo svatov, tem manj bo oprav-ljanja. Tako se bo uresničil izrek, ki pravi: «Kar se doma zgodi, naj doma ostane.»

V bližini svoje neveste so se skopuhu napo-sled le otajali srčni občutki. Skoro nekoliko plaho

jo je dregnil s komolcem in vprašal: «Minka, ali me boš imela res kaj rada?»

«Res», mu je obljubila.

«Pa me ne boš zaničevala?»

«Ne!» je zatrdila.

«Jaz sem star, a ti si mlada...»

«Vseeno!»

Bučar se je silil, da bi bil zgovoren, pa sta se mu poznali namišljenost in ponarejenost. Ne-kam plaho je gledal okrog sebe. Vsak šum ga je vznemiril. Kakor bi bil slutil, da ga bo nekaj do-letelo. Sedel je tako, da je bil obrnjen v okno, od-koder se je videlo na cesto. Nenadno se je stresel in umolknil. Zapazil je orožnika, prihajajočega proti vasi. Po nagli hoji je bilo soditi, da mu je ukazano važno opravilo.

Mož postave se je oglašil pri Lesjaku in vprašal, kje je pri Bučarju v Zatišju. Obraz mu je bil nenavadno resen.

Lesjak mu je pokazal skozi okno. Od tam se je videlo v Zatišje, dočim je ležala Celina niže v dolini.

«Ako iščete Bučarja, tedaj se lahko kar tukaj pomenita», je predlagal Lesjak, da bi prihranil orožniku pot v Zatišje. Misli je, da gre za kak prepir med sosedi.

«Vi ste Bučar Marko?» Orožnik je pripravil papir in svinčnik ter stopil pred trepetajočega starca. Skopuh je prikimal. Obraz mu je bil bled ko zid, zobje so mu šklepetali.

«No, Bučar, kako je bilo v oni viharni noči?» je začel orožnik, ko je zapisal osebne podatke.

Starcu je zasukalo oči, glava mu je zlezla na prsi. Zrušila ga je zaveš, da je pretrgana za-

vesa... Ali naj taji? Nihče ga ni videl... Kdor ga je ovadil, mu krivde ne more dokazati... Tema je bila... Krik se je pomešal med grmenje.

Hotel je ustati, a noge so mu odrevenele. Po žilah mu je zastajala kri, jezik mu je bil suh. Kako naj se brani in zagovarja? Ves njegov od-por je zdobila zmagujoča moč pravice.

Orožnik je opazil njegovo izpremembo. Glo-boko in zapičil vanj svoj pogled ter nadaljeval krepko in odločno: «Kaj ste storili med bliskom in gromom takrat ob polnočni uri?»

Čudak je nekaj zastokal. Beseda mu je bila tiha in neumljiva. V grlu mu je grgralo.

«Kdo je zavratno umoril potujočega trgovca ob križu na robu gozda?»

Orožnikov glas je zadel ko strela. Tako ne vprašuje človek, ki poizveduje, temveč človek, ki ve natanko za zločin.

«Kje je zločinec?» Mož postave je pogledal skopuhu naravnost v oči, kjer je bilo z vidnimi znaki zapisano grozno dejanje.

«Tukaj sem!» Skopuh se je moral izdati. Jezik se mu je sicer upiral, toda moč pravice je izsilila priznanje.

«Morilec!» je kriknila Minka in zbežala iz sobe. Mati si je zakrila lice s predpasnikom. Les-jak je kar obsedel; nemo je gledal skopuha in orožnika.

«Kam ste skrili mrliča?» je poizvedoval orož-nik.

«V brezno...» je povedal komaj slišno.

«Kje je tisto brezno?»

«V gozdu nedaleč od roba.»

«Pokažite! Pojdimo pogledat!»

nih, južnih in zapadnih krajih. S tem je izvedeno načelo, da zemlja pripada onemu, ki jo obdeluje. Z razrešitvijo fevdalnih odnosov je osvobojeno končno preko 100.000 narodnih družin. Ustvarjeni so s tem pogoji za zdrav razvoj naše vasi. Narodno predstavništvo pričakuje, da bo kraljevska vlada čimprej oživitvorila in pospešila popolno izvedbo teh zakonov, ker bo šele tedaj popolnoma izvedeno osnovno načelo agrarne reforme, da pripada zemlja kmetu.

Kakor je zdravo načelo, da pripada zemlja kmetu, tako je tudi državna potreba, da bo zemlja kmetu ohranjena in da ostane v njegovih rokah. Narodno predstavništvo pričakuje od kraljevske vlade, da bo predložila v čim krajšem roku načrte o potrebnih zakonskih ukrepih.

Gospodarska in socialna solidarnost

Stoječe na stališču narodne solidarnosti smatra narodno predstavništvo, da je potrebno delati za razvoj vseh skupin gospodarstva in storiti ugodne pogoje za delo, zlasti v pasivnih krajih, in da je treba pomagati pri predelovanju domačih proizvodov, ki ga izvršuje obrtništvo, kakor tudi pomagati onim industrijam, ki predelujejo domače sirovine in služijo v zadovoljitev domačih potreb. S porabo domačih proizvodov bomo ohranili narodni novec v državi in ga očuvali za potrebe našega gospodarstva.

Priznavajoče potrebo razvoja narodnega kapitala smatra narodno predstavništvo, da je treba preprečevati vsako njegovo zlorabo na škodo delovne sile in narodnega zdravja. Zaščita dela in življenjsko zavarovanje vseh delovnih slojev po načelih socialne pravičnosti spadata med prve pogoje za zdrav razvoj našega gospodarstva.

Načelo narodne solidarnosti nam nalaga dolžnost, da se v času svetovne krize razdele bremena enako na vse sloje naroda in da se vodi račun o finančni politiki in o ravnotežju koristi med kmetijstvom in industrij.

Posebno pozdravlja in pričakuje narodno predstavništvo ustanovitev gospodarskega sveta, ki mora združiti v sebi glavne predstavnike vseh panog našega gospodarskega življenja pri koristnem delu in dajanju strokovnega mišljenja kraljevski vladi in narodnemu predstavništvu.

Narodno predstavništvo je prepričano, da bo naša država po zaslugi svojega gospodarskega

ustroja prebrodila sedanjo gospodarsko krizo s promišljenim delom pod modrim vladanjem Vašega Veličanstva in ob sodelovanju kraljevske vlade in narodnega predstavništva ter da bo naše gospodarstvo izšlo iz sedanjih svetovnih gospodarskih težav zdravo in z lepimi nadami na bodočnost.

Vaše Veličanstvo je proglasilo načelo štednje: dolžnost celotnega naroda je, da sprejme ta visoki poziv v vsem svojem življenju. Samo štednja bo rešila vsakogar pred pretirano zadolžitvijo. V času gospodarske krize ni mogoče zadovoljiti vseh potreb, temveč je treba zadovoljiti najpotrebnejše. Samo s štednjo in delom bo mogel vsak poedinec rešiti sebe kakor tudi pomagati celotnemu gospodarstvu ter s tem pripomoči, da prebolimo sedanjo krizo. Narodno predstavništvo pričakuje od kraljevske vlade, da bo storila potrebne ukrepe v tem pravcu zlasti v svrhu pobijanja razkošnosti.

Polna zavest odgovornosti

Vaše Veličanstvo!

Narodno predstavništvo se zaveda odgovornosti, ki jo je sprejelo s svojim delom za obnovo našega političnega življenja. Nadeja se, da bo izvedlo svojo nalogo v tesnem sodelovanju z vlado Vašega Veličanstva.

Narodno predstavništvo je prepričano, da bo uspešno izvršilo svojo zgodovinsko poslanstvo: izgraditev naše narodne države Jugoslavije in ustvaritev jugoslovensko organizirane narodne celine kakor tudi reševanje našega gospodarstva z božjo milostjo in pod modro vlado Vašega Veličanstva in da bo njegovo delo trajnega pomena.

Naj živi Vaše Veličanstvo!

Naj živi kraljevski dom!

Naj živita in napredujeta velika in nedeljiva Jugoslavija in ves jugoslovenski narod!

Debata, ki se je pričela v narodnem predstavništvu o načrtu adrese (odgovora prestolni besedi), kaže, da se naši narodni zastopniki zavedajo, da je treba v teh resnih časih složnega in marljivega dela in mnogo odločne volje. Le tako bomo lahko brez hujših pretresljajev preboleli gospodarsko krizo.

Tako govori pravi ljudski vladar

Naš narodni kralj Aleksander Zedinitelj je poklical v predzadnjem tednu v naše stolno mesto zastopnike naroda in narodne poslance in senatorje, da jim izpregovori svojo odkrito kraljevo besedo. Orisal je vse bridke ure, ki so jih prestali v dolgih stoletjih suženjstva vsi trije deli našega jugoslovenskega naroda. Trije bratje so se iskali, dokler se niso našli pod streho ene nedeljive kraljevine Jugoslavije. Vsi naporji sovragov niso mogli uničiti v srečo naroda prirojene zavesti, da spadajo Slovenci, Hrvatje in Srbi v isto družino. V enotnem zanosu so zgradili vsi trije bratje na ruševinah krvave svetovne vojne skupno državo.

Toda predobro se nam je godilo v skupni hiši in smo se začeli ruvati. Zloraba politične svobode je postala tako velika, da je ogražala napredek in razvoj vsega našega narodnega življenja in je bila naša narodna in državna celota resno ogrožena. Tu je bilo treba ne glede na levo in desno napraviti konec razprtijam v državi.

6. januar leta 1929. je presekal to slabo stanje. Z dobro upravo so se čimdalje bolj mirile strasti med narodom, ki je dobil zaupanje v bodočnost. Ves svet ječi pod težo gospodarskih nepravil, vendar bomo v slogi prebredli tudi te težave z bratsko podporo vseh delov naroda. Kot dober gospodar je pozval naš vladar v tej stiski vse in vsakogar k delu, da bomo v složnosti storili vse za procvit naše lepe Jugoslavije, v kateri morajo dobiti kruha vsi njeni sinovi.

Naša država je pretežno kmetijska država, zato gre kraljevo prizadevanje za tem, da se preskrbe našemu kmetu primerne cene za njegove pridelke, kar bo izkušala vlada s podporo narodnih zastopnikov doseči doma, kakor bo tudi delala z vsemi silami na to, da se ohranijo in razširijo tržišča za naše blago v inozemstvu. Tako bo prišlo naše gospodarstvo spet v pravi tek, da bodo imeli delavec, kmet, trgovec, obrtnik in industrijec za svoje delo pravično plačilo.

Iskrene kraljeve besede, ki smo jih zadnjič objavili v celoti, naj bodo vsakomur merilo za njegovo delovanje, da se čimprej uresničuje želje nas vseh, da bi živeli v miru in slogi kot ena

Orožnik ga je uklenil in odvedel proti gozdu. Pridružili so se preplašeni vaščani, ki so hitro izvedeli grozno novico. Lesjak jim je sledil od daleč; sram ga je bilo, ker je z morilcem sklepal sorodstvo.

V gozdu blizu roba se je zgrinjala ozka ravnica, kjer je nastalo pred leti globoko brezno. O njem so pripovedovali, da je nekoč padel vanj vprežen vol, katerega niso mogli več rešiti. Zival je seveda poginil, vprego pa so našli drugo leto v studencu, ki izvira v dolini.

Skopuh se je ustavil ob brazdu in začel omagovati. Malo je manjkalo, da se ni zgrudil na zemljo. Sosedje so ga morali podpirati. Orožnik jih je opozoril, naj pazijo, da jim ne zdrkne v globočino.

Vaščani so odstranili veje in pripravili drogove, da izmerijo globočino. Toda niti najdaljši drog ni segel do dna, brezno je bilo namreč silno globoko. Kamen, ki ga je spustil nekdo navzdol, je šele čez dalje časa padel na dno. Čul se je zamolkel pljusk, znamenje, da je v globini voda.

Prinesli so dolge vrvi in jih zvezali skupaj drugo za drugo. Na konec so obesili kamen, ki jih je vlekel v globočino. Tako so izmerili brezno. vrvi so komaj zadostovale. Kamna se je držalo mokro blato.

Novica o zverinskem umoru se je s čudovito naglico širila po okolici. Množica radovednega ljudstva je vedno bolj naraščala. Vsakdo je obsejal grozovito dejanje, storjeno zaradi denarja. Nekateri so hoteli planiti na skopuha in se dejansko maščevati nad njim. Orožnik pa tega ni dovolil.

Pričelo se je najvažnejše: kako bi potegnili umorjenca iz globočine. Nekateri so menili, da je truplo že strohnelo, drugi pa so ugibali, kdo bi se dal navezati na vrvi, da bi ga spustili v globino. Toda nihče se ni oglasil.

Orožnik je po skrbnem zapisovanju pozval zločinca, naj pokaže, kje je izvršil morilno dejanje.

Krenili so iz gozda proti križu. Morilec se je naslanjal na spremljevalca, sam ni mogel več hoditi. Množica ga je glasno zmerjala in psovala.

Nekaj korakov od križa se je skupuh sesedel na zemljo. «Tukaj leži...», se je zgrozil. Nadaljeval je ves zmeden, kakor v mučnih sanjah: «Udaril sem ga... Padel je ko snop... Zadel sem ga na glavo... Ali čujete, kako pojema...? Utihi! — umira...»

«S čim ste ga udarili?» ga je vprašal orožnik.

«S sekiro.» Skopuh se je naglo zavedel in popravil: «Pa ne z ostrino, nego z ušesom...»

«Zverinal!» so se zgražali vaščani. «Nisi vreden, da te nosi zemlja!»

Zenske so vile roke in jokale.

Orožnik je zahteval: «Bučar, pojasnite vse, kako je bilo... Prav od začetka do konca...»

Zločinec se je dolgo upiral. Naposled je začel razložiti: «Tistega večera, ko se je to zgodilo, sem dremal pri peči. Sam vrag me je premotil, da nisem šel počivat. Kako pičlo uro pred nevihto me je prebudilo trkanje na vrata. Nekdo me je poprosil, naj mu pokažem pot na cesto. Pred menoj je stal lepo oblečen tujec, ki mi je začel pripovedovati, da mu je nekdo v dolini pokazal bližnjico, pa je v temi zablodel. Spremljal sem ga do ceste, kjer je odprl denarnico ter mi

stisnil bankovec za plačilo. Nato sva se poslovila. Krenil sem nazaj proti domu. Tedaj se je oglašila izkušnja: «Ali ga ne boš...? Tujec ima denar... Udari! Tema je... Nihče te ne vidi...» Zgrabil sem sekiro in jo ubrisal za neznancem. Tukaj sem ga dohitel. Stopil sem mu za hrbet in udaril. Zadel sem ga na glavo. Zvrnil se je z glasnim krikom in kmalu nato izdihnil.»

«...Nato pa ste mu pretaknili žepe in vzeli denarnico», je poizvedoval orožnik.

Morilec je prikimal.

«Ropar! Odtod je njegovo bogastvo!» — Ljudstvo je stiskalo pesti in mu pretilo.

«Kam ste skrili sekiro?» je nadaljeval orožnik.

Bučar je hotel pokazati z roko. Pozabil je, da je uklenjen. Ko se je zavedel, je bridko zajokal.

«Vprašal sem, kje je sekira?» je ponovil orožnik.

«Doma.» Starec se je stresel po vsem telesu.

Orožnik ga je odgnal domov. Vsa množica mu je sledila in privoščila skopuhu najstrožjo kazen. Prispeli so k Bučarju na dvorišče. Morilec se je vrgel na tla in se hotel zariti v kup gnoja. Ljudje so se norčevali, da se hoče zadušiti.

«Sekiro pokažite!» je zagrmel orožnik. Minila ga je potrpežljivost.

Skopuh se je premetaval po tleh kakor brez razuma. Šele po dolgem času so ga prisilili, da je izpregovoril.

Sosedje so razmetavali gnoj, pod katerim so našli sekiro na dolgem toporišču. Morilec je potrđil, da je z njo pobil svojo žrtev. Orožnik jo je dal osnažiti, zakaj zaradi kazenskega postopanja jo je moral oddati sodišču.

družina v zgled in posnemanje drugim narodom. Vedro zaupanje našega vladarja naj bo nam vsem v bodrilo, da bomo laže prenesli hude gospodarske težave. Z vedrim in složnim delom bomo postopno prav gotovo dosegli tisto blagostanje, ki je porok boljše bodočnosti.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

LETOS SO UMETNA GNOJILA POTREBNA.

Težko je dandanes kupovati umetna gnojila, ker manjka denarja. Toda nastopile so take razmere, da nas silijo k nakupu umetnih gnojil. Naša kmetija potrebuje sploh dobrega gnojenja, ker jo s pridelovanjem strniščnih sadežev in korenstva močno ukoriščamo. Letos pa manjka domačega gnoja.

Lanska suša je uničila velik del krme. Z njo vred ni prizadeta samo naša živina, ki danes marsikod gladuje, ampak tudi naše poljedelstvo. Če ni zadostne krme, tudi gnoja ne more biti. Pa to še ni vse. Po letošnji klaji bo tudi ves gnoj manj vreden. Če moramo pokladati slamo na mesto dobrega sena in detelje, je naravno, da bo tudi gnoj bolj prazen. Manjkajo mu tiste hranilne snovi, ki so za rastline predvsem potrebne. V letošnjem gnoju bo manjkalo dušika, kalija in fosforove kisline. Posledica pa bo, da se bo tudi manj pridelalo.

Zato je letos potrebno, da si pomagamo z umetnimi gnojili. Ta pomoč je posebno važna na travnikih in sploh pri krmskih nastlinah kakor bodo imeli od njega popolno korist.

Z gnojenjem travnikov ne bomo dvignili samo njih rodovitosti, ampak bomo podprli tudi oslabele živinorejo, da se bo hitreje opomogla. Z večjim pridelkom krme bo ustrezno pa tudi našemu poljedelstvu, ki bo lahko računalo na večji pridelek gnoja.

Umetna gnojila bodo zalegla pa tudi pri vseh drugih sadežih, katerim je treba pomagati, da pridemo zopet do rednih in boljših pridelkov.

Poraba umetnih gnojil je letos tako važna in potrebna, da si jih moramo nabaviti kakorkoli, samo da jih dobimo, kajti domača gnojila je mogoče z uspehom nadomeščati in dopolnjevati

S tem pa poizvedovanje še ni bilo končano. Bučar je moral pojasniti, kako je oplenil mrliča in kam je skril denar. Ljudje so nastavljali ušesa, vsakdo je hotel slišati ta odgovor.

Po resnem upiranju jih je starec povedel v podstrežje in jim pokazal v streho, kjer so našli zavitek denarja. Na vprašanje, kje je denarnica, je priznal, da jo je zamešal v prst v žlamboru kri-vega gabra. Nameraval jo je vreči v brežino, pa mu je nekaj to odsvetovalo. Tako je hotela pravica, da je laže odgrnila zaveso...

«Denarnico je našel Dragarjev Vinko», so se spomnili vaščani. «Ležala je prazna v trhljem deblu. Iztaknil jo je po naključju, ko je dregnil s palico v odprtino.»

Občudovali so pota neskončne modrosti. «Vse pride na dan, naj bo še tako skrito in zamotano. Strašno je maščevanje pravice, kateremu nihče ne uide.»

Skopuh se je moral ločiti od svojega doma. Vrgel se je na tla, češ, da ne more več hoditi. Precej truda je bilo treba, predno so ga spravili na orožniško postajo. Drugo jutro so ga z denarjem in s sekiro vred izročili pristojnemu sodišču.

Razkritje groznega umora je razburilo vso okolico. Vse je obsojalo skopuha zaradi nečloveškega zločina, ki ga je izvršil iz pohlepnosti po denarju. Ze poprej so ga črteli zaradi njegove odurnosti. Vendar ni nihče slutil, da imajo v svoji sredi roparja in ubijalca. Toliče hudobnosti mu niso pripisovali.

Cim se je poglelo prvo razburjenje, so stopila v ospredje živahna vprašanja. Prebivalstvo je iz-

zgolj z umetnimi gnojili. Da pa bo gnojenje učinkovito in res koristno, je treba, da je popolno in da skrbimo v gnojilih za vse tri glavne redilne snovi, za dušik, fosforovo kislino in kalij, ki jih dajemo z apnenim dušikom, superfosfatom, odnosno Tomasovo žlindro in kalijevo soljo ali pa tudi s skupnim gnojilom nitrofoskalom. Odločujoče pa pri porabi raznih gnojil dosedanje izkušnje in dosedanja uspehi.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ptujskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: krave po 1-25 do 4 Din, telice po 3 do 5 Din, vola in junce po 2-75 do 5-50 Din, bike po 2-50 do 4-25 Din. Konji so se trgovali po 500 do 2500 Din za glavo. Cene svinjam so se nekoliko zvišale in so se prodajale debele svinje po 7 do 8 Din, poldebele pa po 5-50 do 6-50 Din za kilogram žive teže. Na ljubljanskem živinskem sejmu predzadnjo sredo so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. 5 do 5-50 Din, II. 4 do 4-50, III. 3 do 4, krave debele 4 do 4-50, krave klobasarice 2 do 3, teleta 6 do 7 Din.

PEROTNINA IN DIVJAČINA. Na ljubljanskem trgu dobiš piščance po 15 do 28 Din, gosi po 40 do 50 Din, domače zajce po 6 do 15 Din, divje zajce po 30 do 35 Din, kilogram srnine po 10 do 20 Din.

JAJCA. Cene jajcem na svetovnem trgu so oslabele, ker prihaja na tržišče že novo blago.

SADJE ima na ljubljanskem trgu nizke cene. Jabolka dobiš od 2 do 5 Din za kilogram. Cene oranžam so od 0-75 do 2 Din ena.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za okrog 56 Din;

v devizah:

100 nemških mark za 1345 do 1360 Din;

100 italijanskih lir za 280-88 do 283-28 Din;

1 dolar za 55-95 do 56-23 Din;

100 francoskih frankov za 221-04 do 222-16 Din;

100 češkoslovaških kron za 166-38 do 167-24 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 214 do 216 Din, investicijsko posojilo pa po 53 do 55 Din.

kušalo dognati, kako je uspelo skopuhu izvesti uboj in brez sledi odstraniti truplo nesrečnega umorjenca. Splošno je prevladovala misel, da ga je zadel na mesto, ki ni krvavelo. V nasprotnem primeru bi bili morali najti krvave sledove. Teh pa vzlic pozornosti niso izsledili.

Druga huda uganka je bila, kdo je ovadil skopuha. Morda je vedelo orožništvo, a je čuvalo uradno tajnost. Dragarjev Vinko je sicer našel denarnico, a ni poznal lastnika. Zato ni mogel nikogar obdolžiti.

Dolga razmotrivanja so naposled privedla do sklepa, da je ubijalca razkrila moč pravice. Izkušal se ji je izmuzniti, zato je posetil mladeniča, ko je ležal na kozolecu. Iskal je denarnico; rad bi bil izbrisal jasno sled svoje neprevidnosti. Ker denarnice ni našel, se je zatekel h križu na robu gozda. Njegov obup je uprizarjal prikazni, katerih si ljudstvo ni moglo pojasniti. Najbrže tudi tam ni našel tolažila.

Tih in molčeč je bil v okolici samo eden. Lesjek s Celine je tekkel v župnišče ustaviti oklice. Jezilo ga je, ker ga je skopuh tako nesramno varal. Sam mu je bil sicer podoben, ker je čislal denar nad vse na svetu, vendar pa je bil pošten; kar je imel, je bilo s trudom in z varčnostjo pridobljeno. Možno ni nikogar odiral, dasi je zahteval vse, kar je bilo njegovo. Prav zaradi tega se je marsikomu zameril.

«Nisem mislil, da je tak», je mrmral na poti iz župnišča. Nikamor se ni upal pogledati. Sram ga je bilo, ker so se mu posmehovali.

Lesjakovi materi ni bilo toliko za sramoto. Vse bolj je bila vesela in hvaležna Bogu, ker se

Sejmi

31. januarja: Dobova-Mihalovec.

1. februarja: Jurkloster, Vojnik, Murska Sobota, Ormož.

3. februarja: Kalobje, Lukovica, Loški potok, Škofja Loka, Krško, Gornja Radgona, Žužemberk.

4. februarja: Št. Jernej na Dolenjskem.

5. februarja: Borovnica, Sv. Peter pod Svetimi gorami.

Kratke vesti

— Naš izvoz v lanskem letu je znašal 4801 milijon dinarjev in je bil skoro za dve milijardi, odnosno za 29-2 odstotka manjši od onega v letu 1930. Zlasti se je znižal izvoz lesa. Vse to je posledica silne svetovne gospodarske krize.

— **Kletarski tečaj na Grmu.** V ponedeljek dne 8. februarja bo na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu enodnevni kletarski tečaj. Tečaj se prične ob 8. zjutraj v veliki učilnici. Dopoldne bo teoretični pouk, popoldne pa praktična izvajanja. Vabijo se k tečaju vsi, ki se zanimajo za kletarstvo, zlasti vinogradniki in gostilničarji.

— **Prireditve šesttedenskega zimskega kmetijskega tečaja v Ivanjceh.** Banska uprava je priredila v Ivanjceh v dvorani pri kolodvoru šesttedenski kmetijski tečaj, ki se je otvoril dne 23. t. m. in bo trajal do vštete dne 28. februarja. Vršil se bo vsako soboto od 14.30 do 16.30 in vsako nedeljo od 9. do 11. Obravnavali se bodo v tečaju vse kmetijske panoge, davki, združenstvo, domoznanstvo in potrebni zakoni.

— **Kmetijski tečaj na Trati nad Škofjo Loko.** Na Trati nad Škofjo Loko bo od 3. februarja do 11. marca kmetijski tečaj vsako sredo in vsak petek od 2. do 6. popoldne v prostorih osnovne šole. Tečaj priredi sresko načelnštvo po naročilu banske uprave. Učni načrti so nabiti na občinskih deskah vseh vasi občin Trate, Poljan, Javorja in Oselice, ker je tečaj namenjen za vso gorjo Poljansko dolino. Otvoritev tečaja bo 3. februarja ob prisotnosti sreskega načelnika, sreskega kmetijskega referenta, celotnega občinskega odbora in ostalih krajevnih činiteljev. Poučevali bodo kmetijsko spisi in računstvo, govedorejo, svinjerejo, perutninarstvo, ureditev hlevov in gnojišč, mlekarstvo, zdravstvo domačih živali, poljedelstvo,

je stvar razčistila pred poroko. Kaj bi bila počela, ako bi se bila Minka tako nesrečno omožila! Takega udarca bi sploh ne mogla preboleti. Vsa srečna je objemala hčerko, kakor bi jo bila ujela na robu prepada. Samo še korak, pa bi bilo uničeno njeno mlado življenje.

«Da bi le ne bilo kakih sitnosti...» je skrbelo skrbno mamico. «Zaradi tega, ker smo se ženili... Lahko porečejo, da smo bili dogovorjeni...»

«Ali sem vedel, kaj je napravil?» Lesjaku se je videla nespametna njena bojazen. «Kar obesijo naj ga zaradi mene!»

Zena mu je očitala: «Ali se ne kesaš, ker si hrepenel po krvavem denarju...?»

«Tiho!» ji je zapovedal. «Naj mi le kdo kaj zine... Mu bom že pomagal!»

Ljudje pa so vzlic temu delali svoje opazke, ne sicer očitno, pač pa skrivaj za ogli. Vse skupaj pa so bile prazne šale. Nihče ni mislil resno, da je bil Lesjak v kaki zvezi z ubijalcem.

Zatišje je doživljalo dogodek za dogodkom. Prispela je sodna komisija in pregledala kraj zločina in brežna — grob nesrečne žrtve. Uradno je bilo ugotovljeno, da trupla ni mogoče spraviti iz globine. Strokovnjaki so menili, da je že razpadlo, ker je na dnu globoka voda.

Komisiji so prisostvovali gospa v žalni obleki — žena nesrečnega umorjenca. Ko je slišala uradno poročilo, je začela bridko jokati. Prišla je z namenom, da bo spremila telesne ostanke predragega sopraga na domače pokopališče. To je upravičeno želela, pa se njene nade niso vresničile. Nihče ni hotel zaslužiti nagrade, katero je

travništvo, sadjarstvo, glivične bolezni, gozdarstvo, občo upravo z upravnimi zakoni, pogodbe, testamente, zemljiško knjigo, kataster, kmetijsko zadružništvo in knjigovodstvo in posebne kmetijske zakone. Ob sklepu tečaja se priredi tudi zelo poučno filmsko predavanje o splošnem kmetijstvu. Govorilo bo sedem predavateljev. Tečaj bo velikega gospodarskega pomena za gornjo Poljansko dolino. Vas Trata je središče vse gornje doline in hribov. Oddaljenost naj kmetovalcev nikakor ne zadržuje, temveč vsi naj pridno in stalno obiskujejo tečaj od začetka do konca, ker le tako bodo imeli od tečaja polno korist.

— **Zimski kmetijski tečaj na Vrhniki.** V torek se je otvoril zimski kmetijski tečaj na Vrhniki v Rokodelskem domu. Trajal bo šest tednov, torej do 6. marca. Govorila bosta ob nedeljah, torkih in četrkih od pol 3. do pol 6. popoldne po dva predavatelja o vseh važnejših, za kmeta koristnih in zanimivih vprašanjih, o poljedelstvu, travništvu, sadjarstvu, živinoreji, živinozdravništvu, mlekarstvu, gozdarstvu, zadružništvu, davkih in taksah, zemljiški knjigi, trgovinskih pogodbah in o drugem. Po vsakem predavanju bo razgovor. Predavalo bo dvanajst strokovnjakov. V korist vsakega posameznika je, da izrazi ugodno priliko in redno obiskuje vsa predavanja.

— **Akcija za gnojilne poizkuse v letu 1932.** Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino je pokrenilo širšo akcijo za izvedbe poizkusov z umetnimi gnojili v letu 1932. v krškem, metliškem, logaškem, kranjskem in ptujskem srezu. Poizkusi se bodo vršili po preizkušenih načrtih pri krompirju, krmski pesi in travnikih, in sicer pri tistih kmetovalcih omenjenih srezov, ki so člani tega društva. Vsak preizkusnik bo prejel brezplačno 100 kilogramov nitrofoskala posebne sestave, točna navodila, načrt in zapisnik. Organizacijo te pomembne akcije vrši tajništvo Društva kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino (Kranj), razdelitev gnojila in nadzorstvo nad poizkusi pa bodo vršili pristojni kmetijski referenti. Akciji je želeti obilo odziva in uspeha.

— **Nova avstrijska devizna naredba in škoda naših izvoznikov.** Nova devizna naredba, ki jo je nedavno izdala avstrijska vlada, je hudo prizadela naše izvoznike. Odkar je v veljavi, je skoro vsak izvoz v Avstrijo nemogoč, a tudi prevozniki promet v Češkoslovaško in v Nemčijo je ogrožen.

Zelo veliko škodo trpe posebno trgovci iz Prekmurja, ki izvažajo v Avstrijo in v Nemčijo jajca in perutnino. Pred dnevi se je zgodilo, da je bilo več izvoznikov, ki so se z izkupičkom za perutnino preko Avstrije vračali iz Nemčije, na meji aretiranih. Avstrijska obmejna oblastva so jim zaplenila vse valute in devize ter jih poleg tega še kaznovala z visokimi globami. Skupna škoda, ki so jo utrpeli, znaša nad 1 milijon dinarjev. Izgovor, da jim nova devizna odredba ni bila znana, ni nič pomagala. Ker je zadeva velike važnosti za naš trgovinski promet z Avstrijo, bi bilo vsekakor potrebno, da bi se naša oblastva zavzela za to, da se prizadetim zaplenjene valute in devize vrnejo in kazni odpuste, zlasti ker prekmurški trgovci niso mogli res ničesar vedeti o avstrijski naredbi, ki je bila izdana, ko so trgovci bili na potu.

DOPISI

BREGANA. Dne 10. t. m. se je vršil v Bregani občni zbor Sokola, katerega je otvoril starosta br. Pero Rajčević in prečital savezno poslanico. Sledila so izčrpna poročila društvenih funkcionarjev, tajnika br. Feliksa Kalina, načelnika br. Milana Jelineka, prosvetarja br. Zdenka Dolinarja in ostalih. Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo marljivo delovalo vse leto v vseh panogah sokolskega dela. Šteje 136 pripadnikov, od katerih pride na telovadne vrste 83, in sicer 23 članov, 10 naraščajnikov, 10 naraščajnic, 20 fantov in 20 deklic. Društvo je nastopilo na svoji javni telovadni prireditvi, na slavnostni akademiji v proslavo 1. decembra v Bregani, na okrožnem zletu v Veliki Gorici, na pokrajinskem zletu v Splitu, v Krškem, Brežicah, Dobovi, Brdovcu in Samoboru. Društveno prosvetno delo je bilo usmerjeno v glavnem na širjenje sokolske misli med narodom v okolici in na pridobivanje novih pripadnikov. Posebna pozornost se je posvečala temu, da se čim več omladine pridobi za sokolsko telovadbo. Ta akcija, izvedena po delavnem društvenem prosvetarju br. Zdenku Dolinarju, je sijajno uspela. Druga je bila naloga, da se čim več živahnosti spravi med članstvo. Zaradi tega so bili ustanovljeni razni odseki, kakor tamburaški zbor, ki ga vodi br. Rozijan, članski pevski

odsek netelovadcev, katerega vodi br. Zdenko Dolinar, in otroški pevski zbor, ki je že nekajkrat nastopil in žel priznanje. Dramski odsek pod vodstvom prosvetarja br. Dolinarja obstaja že dalje časa. V novembru je prosvetni odbor priredil idejno šolo kot nekako pripravo za proslavo 1. decembra glede na novo članstvo. Razen tega je društvo sodelovalo pri proslavi Zrinjsko-Frankopanskega in pa pri proslavi desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja. Društvena administracija je tudi lepo urejena, zakaj delovodnik kaže, da je prispelo v prejšnjem letu 160 dopisov in da je bilo odposlanih 185. Knjigovodstvo pa daje točen pregled o vsem gospodarskem poslovanju. Upravni odbor je imel 12 sej. Glede imenovanju uprave je bila predložena lista, na kateri so iste osebe — z malo izpremembo — kakor lani. Lista je bila soglasno sprejeta in odobrena. Po njej so: starosta br. Pero Rajčević, podstarosta br. Franc Aleksič, tajnik in blagajnik br. Feliks Kalin, načelnik br. Milan Jelinek, prosvetar br. Zdenko Dolinar, člani odbora: sestre Amalija Hribarjeva, Mimi Rotkvičeva, Marija Frlanova in bratje Josip Kalin, Anton Setine, Jakob Zobarič, Ivan Vegelj, Alojz Sterniša, Andro Ivanjšek, Franc Komočar, Stjepan Živko in Drago Rožijan. Člani nadzornega odbora pa so bratje Franc Jelinek ml., Mijo Dolinar, Franc Bratanič, Drago Rotkvič in Anton Šinkovec. Z letom 1932. se bliža društvo desetletnici svojega obstoja v zavesti, da bo ugledalo v tem jubilejnem letu še lepšo in uspehov polno bodočnost. F. K—n.

BUNČANI NA MURSKEM POLJU. Župan naše občine, g. Fürst, je ugleden vašan, ki nam je s svojim dosedanjim udejstvovanjem porok za vestno in nepristransko gospodarstvo v občini. Prosili bi ga, naj bi našel možnost pocenitve uprave. Načelo najvažje štednje je treba izvesti dosledno tudi pri nas, ker dobiva občina skromne prejemke, a kmetje imajo spričo nizkih cen le malo dohodkov. — Predzadnja »Domovina« je spet lepo pisala o napoboljšljivih grešnikih. V naši občini se še mnogi drže slabih starih navad, da puščajo iztekati gnojnice v obcestne jarke. Kaže, da je stara navada zares železna srajca. Iz zdravstvenih ozirov bi se moralo v tem pogledu storiti potrebno. — Predpustni čas teče letos tudi pri nas v znamenju krize. Malo veseljevanja, nič hrupnih veselje. Kandidatov za zakonski jarem se oglasi tudi v naši občini prav

obljubila tistemu, ki bi se dal spustiti v globino. Stojčica na robu brezna je pripovedovala, kako se je njen blagi soprog poslavljajal od doma pred odhodom na potovanje. Trikrat se je vrnil nazaj in poljubil njo in otroke. Ni ji mogel dovolj naročiti, kako naj gospodari v njegovi odsotnosti. Vse to je moralo pomeniti, kar se je zgodilo. Čakala ga je dolge tedne v skrbi in strahu, da mu je strašna nezgoda preprečila povratek. Naposled se je zatekla k oblastvu, ki je prav tako neuspešno poizvedovalo. Pogrešanec se ni oglasil. Slutnje o njegovi strašni usodi ji je potrdila denarnica z začetnicama moževega imena. Zapazila jo je v gostilni v roki neznanega mladeniča. Omedlela je ob bridki zavesti, da je našla morilca. Čim se je zavedla, ga je ovadila oblastvu. Mladenič je bil sicer nedolžen, izdal pa je pravega morilca, ki je priznal nečloveško dejanje.

«Dragarjevega Vinka so zaprli...» Kakor blisk je šinila v okolico ta novica. Kamor je prispela, povsod je vzbujala sočutje. Zakaj mora trpeti nedolžnik za tuje grehe? Pač čudna pota si izbira pravica, da pride do zmagoslavlja.

Ob breznu je opravil domači župnik mrtvaške molitve kakor ob odprtem grobu. Pretresljivo so donele obredne besede: «Vzemi zemlja, kar je tvojega...» Ljudstvo je bilo ganjeno do solz.

Po teh dogodkih je napočila prva nedelja, dan miru in počitka. Po Zatišju se je razlivala prazničnost, iz katere je zajemala vsa okolica in pozabljala grozodejstvo. Samo dom ubijalec Bučarja je stal kot uničena pošast, zaprt in prazen. Sodna komisija ga je uradno zapečatila.

Križ na robu gozda je bil ta dan ves v cvetju in zelenju. Pred njim je klečala mladenka, zatopljen v pobožno molitev. Lesjakova Minka se je prišla zahvaliti za izredno milost, da je ubežala sramoti, preden se je zavezala pred oltarjem.

Molila je zbrano, s polnim izrazom hvaležne duše: «Gospod, Ti veš, da sem bila vse življenje čista in poštena. Zato nisi dopustil, da bi kanil grd madež na moje dobro ime in na čast naše hiše. Spoznam, da sem grešila, ker se nisem uprla blesku denarja. Pokorila sem se volji svojega očeta. Kaj bi bila danes brez Tvojega močnega varstva! Hvala za čudežno rešitev!»

Prav takrat je stopal proti križu mladenič, praznično oblečen. Neka skrivnostna moč ga je vedla na kraj, kjer se je bil pred meseci tako čudovito pomiril. Prosil je tedaj, naj posije v temo žarek resnice, kar se je tako nepričakovano izvršilo. Nebo je uslišalo njegovo prošnjo. Zgodilo se je več, kakor je mogel želeti.

Čim je zagledal mladenko, je podvojil korake. «Minka!» mu je zagorelo v mladi duši. Pazno se je ozrl okrog sebe, ali ni nikogar v bližini.

Kakor iz tal je stopil prednjo in jo ljubeznivo pogledal.

«Vinko, odpusti!» je povesila glavo. «Zavrгла sem te — vem, da sem ti storila krivico... Nisem te hotela žaliti, marveč le ustreči volji svojega očeta. Zdaj se lahko maščuješ; laže bom trpela, ker sem zaslužila...»

Nasmehnil se je in jo prijel za roko. «Minka, moje maščevanje je končano. To, kar sem storil, nisem izvršil iz sovraštva, nego iz ljubezni do tebe...»

«Vinko, ti si ovadil skopuha? Kto ti je povedal, da smo se pripravljali na poroko?»

«Človek vse izve, ako se zanima», je zatajil prijateljevo pismo.

«Skrbelo nas je, ker so te zaprli. Vedeli pa smo, da si nedolžen in da te bodo kmalu izpustili. Revček, koliko si moral prestati zaradi mene! S čim ti bom povrnila?»

«Kaj pa oče?» jo ne nenažno prekinil.

«Sram jih je, ker jih je varalo bogastvo. Skopuha niso nikdar tako slabo sodili...»

«Ali jim je všeč, ker smo razkrili zločin ob pravem času?»

«Silno so zadovoljni. Naša hiša je bila doslej na dobrem glasu.»

«Kaj pa pravijo zaradi mene?»

«O tebi mislijo zdaj povsem drugače. Ne morem ti vsega povedati. Sam se boš prepričal.»

Nalašč se je upiral njenemu vabilu. Naposled se je vdal z besedami: «Minka, no, pa grem kar s teboj, ako mi jamčiš, da me oče ne vodo zapodili...»

«Vinko, pozabi, kar je bilo», se je skoro užalostila. «Pridi, da te pozdravimo kot rešilca.»

Takega sprejema se Vinko pri Lesjaku ni bil nadejal. Dolgo v noč je moral pripovedovati svoje doživljaje. Oče mu je sedel nasproti in se ni upal treniti z očesom. Ves čas ga je verno poslušal. Mati pa ga je objemala od veselja.

Drugi dan se je raznesla po okolici novica: «Lesjak si je izbral zeta: Vinko in Minka bosta v najkrajšem času ženin in nevesta...»

majhno število. — «Domovina» ima v naši sicer majhni občini mnogo naročnikov, čeprav to nekaterim ni všeč. Mi jo radi čitamo, ker vemo, da je poštena.

DRAMLJE. Že nekaj let je bila želja tukajšnjih vinogradnikov, da bi priredili vinsko razstavo, s katero bi vzbudili zanimanje za izvrstno tukajšnje vino tudi med širšimi krogi. Na pobudo vodstva podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva se bo vršila letos v dneh 31. t. m., 1. in 2. februarja v prostorih stare šole razstava z več kakor šestdesetimi vzorci najboljšega vina. Razstavna dvorana bo okusno opremljena tudi z raznimi poučnimi slikami. Glede na ugodno železniško zvezo in ker sta postaji Sv. Jurij in Ponikva v neposredni bližini, se pričakuje mnogo kupcev. V primeru potrebe bo vozil tudi mestni avtobus iz Celja. Tudi v Št. Juriju bo avto na razpolago. Za polovično vožnjo je zaproseno.

KONJICE. Podružnica Čebelarkega društva za srez Konjice bo imela redni občni zbor z običajnim sporedom v nedeljo 31. t. m. ob 9. v deški osnovni šoli v Konjicah. Čebelarji lahko posetijo ob tej priliki vinsko razstavo in se udeležijo še občnega zbora podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki bosta tudi tega dne v našem trgu.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Sokol bo igral dne 2. februarja sijajno veseloigro «Poslednjega moža». Vstopnina znižana. Pridite! — Mladina osnovne šole priredi 31. t. m. popoldne dve mladinski igri. Ker je čisti dobiček namenjen siromašnim učencem, vabi šolska mladina k obilni udeležbi. Vstopnina prosta. Vabljeni so vse okoliške šole.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Tukajšnja šola je zapustil upravitelj g. Španger, ker je s svojo soprogo premeščen v Maribor. Prišel je na njegovo mesto sokolski delavec in ustanovitelj Sokola pri Sv. Juriju ob Ščavnici, naš domačin g. Janko Belec, ki ga iskreno pozdravljamo. Svojo ljubeznivost nam je pokazal takoj ob prvem nastopu, ko se je vsa šolska mladina z učitelstvom udeležila pogreba učenca prvega razreda Jožefa Gregorinčiča. Z velikim zanimanjem deluje g. Belec tudi pri pouku naših kmetskih fantov.

PRIMSKOVO PRI KRANJU. Naše gasilno društvo pod vodstvom delavnih voditeljev in članov prav lepo napreduje. Društvo pa ne zasleduje samo plemenitega cilja pomagati bližnjemu v nesreči, temveč prav lepo deluje na prosvetnem polju. Postavilo si je lep dom z gledališko dvorano, v kateri se pridno prirejajo igre. Omenimo naj igro «Zarenje planin», ki je v režiji avtorja nad vse krasno uspela. Zdaj se pa pripravlja zgodovinska drama v štirih dejanjih «Eminija». Tudi to režira avtor sam. To je igra po'na čiste ljubezni in polna bridkosti dveh ljubelih se src, ki morata za svoj greh delati pokoro v samostanu. Pridite gledat igro v nedeljo 31. t. m. in na svečnico 2. februarja. — Lepo število mladeničev in mladenk bo letos stopilo v zakonski stan. Zakonska zveza sicer ne bo blazila krize, a vendar dva laže prenašata življenske bridkosti. Vsem parom kličemo: Bili srečni!

ROGAŠKA SLATINA. Dne 11. t. m. je praznoval g. Jožef Vajda v krogu svoje rodbine osemdesetletnico svojega življenja. Še mnogo let!

VELIKA PIREŠICA. Občni zbor našega Sokola bo v nedeljo 31. t. m. ob 15. v poslopju narodne šole. Udeležba članstva obvezna, prijatelji vljudno vabljeni!

DOMAČE NOVOSTI

* **Naša država redno plačuje zunanje dolgove.** Nekateri ameriški in angleški listi so objavili vest, da kraljevina Jugoslavija ni plačala dolžnih letnih obrokov (anuitet) za svoje zunanje državne dolgove in da bo v kratkem proglasila moratorij za zunanje dolgove. S pristojnega mesta smo pooblaščenim ugotovili, da te vesti v ničemer ne ustrezajo resnici in da jih odločno zanikamo. Kraljevina Jugoslavija v redu in na podlagi sprejetih obvez izplačuje letne obroke in zato ni nikakega povoda in tudi ne podlage za to, da ne bi hotela izpolniti svojih obvez, ki izvirajo iz sklenjenih pogodb za zunanja državna posojila.

* **80letnico rojstva** je proslavil te dni na Verdu pri Vrhniki ugledni posestnik g. Matija Žitko. Jubilar je imel od prve žene 12 otrok, od katerih živi še 8, ki so vsi v ugodnih položajih. Pred leti se je čvrsti mož poročil drugič. Naprednemu možu, ki velja že od nekdaj kot najboljši svetovalec svojih sosedov in požrtvovalen prijatelj, želimo še mnogo let!

* **V ruški tvornici zaenkrat ne bo odpusta delavcev.** Med vodstvom ruške tvornice in zastopniki delavstva je dosežen sporazum in ostanejo vsi delavci še naprej pri svojem poslu do 1. aprila. Delavci, ki jih je nameravala tvornica odpustiti, so bili po večini okoliški domačini. Vodstvo tvornice upa, da bo do pomladi več naročil.

* **Pomožna akcija v Ljubljani** ima polne roke dela. Ogromne množine brezposelnih in nujne pomoči potrebnih tako rekoč oblegajo mestni socialnopolitični urad s prošnjami za podpore in prehrano. Do sedaj zbrani prispevki pa so mnogo premajhni, da bi mogli ustreči vsem siromakom. Nujno prosimo tudi prebivalstvo v okolici, da utrpi primerno množino živil in jih odda za Pomožno akcijo na mestnih mitnicah! Pomagajmo sobratom, ki zaradi splošne gospodarske krize trpe veliko pomanjkanje!

* **Posiljanje denarja v inozemstvo.** Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani opozarja občinstvo na to, da dovoljuje izpremenjeni člen 15. pravilnika o prometu z devizami in valutami poštni promet z inozemskimi nakaznicami in vrednostnimi pismi mesečno samo do najvišjega zneska 3000 Din. To se pravi, da sme vsak pošiljatelj v dobi tridesetih dni poslati z nakaznico ali v vrednostnem pismu v inozemstvo največ 3000 Din. Pošte bodo o oddaji teh pošilk vodile točen pregled in javile vsak prestop nadrejenemu oblastvu.

* **Kovanje srebrnega denarja po 10 in 20 Din.** Londonski list «Sunday Refer» poroča, da je angleška državna kovnica denarja sklenila v Beogradu pogodbo za izdelavo 32-5 milijona srebrnikov po 10 in 20 Din za Jugoslavijo. List pripominja, da bo to prvi srebrni drobiž, ki ga izda Jugoslavija po svetovni vojni. Druga partija srebrnega denarja bo izdelana v Parizu, del pa v državni kovnici v Beogradu.

* **Zamenjava rovanega drobiža.** Na podlagi zakona o kovanju srebrnega drobiža po 10 in 20 Din je odredil finančni minister tole: Davčne uprave morajo izvršiti zamenjavo kovinastega drobiža, in sicer vsega nikljastega drobiža kraljevine Srbije in Črne gore po 5 in 10 par, kovanega do leta 1916., drobiža iz kovine game kraljevine SHS po 5 in 10 par, kovanega leta 1920., drobiža bivše avstro-ogrške menarije iz niklja po 10 in 20 vinarjev, drobiža iz pakfonga po 10 in 20 vinarjev in železnega drobiža po 20 vinarjev. Drobiž, ki tu ni naštet, se ne bo zamenjal. Ves gori navedeni drobiž se bo zamenjal po vrednosti, ki je na novcu označena, razen avstro-ogrskih železnih novcev po 20 vinarjev, ki se zamenjajo po 5 par kos. Zamenjava se bo vršila pri vseh blagajnah davčnih uprav. Za zamenjani drobiž se bodo v prvi vrsti dajali 25parski novci; če teh ne bo dovolj, pa 50parski in novci po 1 in 2 Din. Drobiž, ki ga bo kdo prinesel v zamenjavo, bo moral biti zložen v zvitke po vrsti drobiža, na zvitkih pa mora biti označena vrednost vsebine.

Zamenjava drobiža se prične takoj in bo trajala do vštete 30. novembra 1932. Po 30. novembru 1932. se zamenjava ne bo več vršila, nezamenjani kovinski drobiž pa bo takrat prenehal biti zakonito plačilno sredstvo.

* **Dopusti železničarjev za odslužitev kadrskega roka.** Generalna direkcija državnih železnic je izdala tole pajasnilo: Dopust nameščenec, ki morajo k vojakom, dovoli pristojna direkcija; tak dopust se mora smatrati kot dopust v uradni dolžnosti. Vprašanje prejemkov nameščenca, ki je moral k vojakom, pa je urejeno v členu 269. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o ustroju vojske in mornarice.

* **Rodbinske železniške legitimacije.** Glede na vprašanje, ali imajo žene nameščenecv prometnih ustanov, katere so v službi v kakšnem drugem resoru državne uprave, pravico do železniške legitimacije za državne nameščenecv, odnosno do rodbinske legitimacije s platnicami, in ali imajo to pravico delavke v železniških delavnicah, ki še ne služijo nepretrgano tri leta, njih moške pa so prav tako delavci v delavnicah, je generalna direkcija državnih železnic izdala pajasnilo. Po tem pajasnilu ima žena aktivnega prometnega nameščenca v prvem in drugem primeru pravico do železniške rodbinske legitimacije, če je zakonita žena aktivnega prometnega nameščenca in če živi z možem v zakonski skupnosti. Drugih pogojev za uživanje te ugodnosti ni; zlasti se ne zahteva, da bi moral nameščenec prejmati za ženo draginske doklade.

* **Žrebanje Vojne škode.** Te dni se je vršilo osmo žrebanje za amortizacijo obveznic loterijske dvoipolodstotne državne rente za vojno odškodnino ter so bile izžrebane naslednje serije obveznic: 505, 713, 822, 855, 973, 1088, 1184, 1296, 1797, 1805, 1822, 1897, 2220, 2310, 2396, 2446, 2448, 2483, 2623, 2650, 2851, 3041, 3103, 3216, 3646, 3829, 3866, 3934, 3941, 3987, 4088, 4155, 4213, 4531, 4538, 4638. — Od gori navedenih amortiziranih serij se od 1. marca dalje začne izplačevati vsaka obveznica po 1000 Din. Kupon št. 8 s teh obveznic se bo izplačeval od 1. februarja dalje, prav tako tudi kupon št. 8 z ostalih neamortiziranih obveznic loterijske dvoipolodstotne državne rente za vojno odškodnino. Nedvignjene vsote zastarajo v petih letih, neizplačane obresti neizplačanih kuponov zastarajo v enem letu. Tako zastara kupon št. 8. 31. januarja 1933, amortizirane obveznice osmega žrebanja pa zastarajo zadnjega februarja 1937. Pravica do izplačila obveznic, amortiziranih pri tretjem žrebanju za amortizacijo, objavljenem leta 1927., zastara 1. marca. Te obveznice pripadajo serijam: 359, 362, 416, 494, 532, 536, 607, 635, 636, 654, 698, 1039, 1050, 1212, 1455, 1483, 1522, 1725, 1774, 1845, 3328, 3508, 3662, 3727, 3779, 3820, 3841, 3924, 3974, 4246.

* **Zatiranje vran.** Zupanstva in lastniki lovišč, ki se zanimajo za zatiranje poljskih in sivih vran, se obveščajo, da oddaja sresko načelstvo za lev breg v Mariboru v zmislu svojega dotičnega razglasa z dne 7. t. m. fosorno pasto za zastrupljanje omenjenih škodljivk brezplačno.

* **Usmrtilitev atentatorja v Beogradu.** V torek se je na dvorišču uprave mesta Beograda izvršila smrtna kazen po zakonu o zaščiti države obsojenega Čaharije Janičevića iz Donje Lisine, ki je lani junija hotel s peklenkim strojem razdreti železniško progo Vranjska banja—Priboj. Janičević je bil 30 let star in po poklicu zidar. Svoj zločin je hotel izvršiti kot plačanec makedonske revolucionarne organizacije.

* **Nezgođe.** Jožek Stare, 71letni sinček posestnika v Sodražici, je po neprevidnosti zašel z levo roko v slamoreznicu, ki mu je odrezala štiri prste. Otroka so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. — Angela Hudrgova, 19letna natakarka v Kokri pri Predvoru, si je hotela na samovarju pogreti nekaj vode. Ko je vlivala špirit v posodico, ga je nekaj zlila po krilu in rokah. Z mokrimi rokami je nato prižgala samovar, v listem trenutku pa je plamen preskočil na njeno roko in takoj se ji je užgalo tudi krilo. Vso opečeno po rokah in nogah so prepeljali nesrečnico v ljubljansko bolnišnico. — Franc Prigl, viničar v Bratonečicah, se je zbol

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 20.000 Din, za kar se s tem «Vzajemni pomoči», reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsakomur kot najcenejšega, najsigurnejšega in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Majerič, Št. Vid.

del z žico v prst leve roke. Ker je pa rano zamenjal, je nastopilo zastrupljenje krvi. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico. — V ptujsko bolnišnico je bil prepeljan tudi Franc Zupanc, posestnikov sin, iz Ptujске gore, s hudimi poškodbami na glavi, katere mu je prizadejala krava z rogovi pri krmiljenju. — Franc Dvoršak, oskrbnik pri posestniku Pečaku v Jareninskem vrhu, je padel pri Ptuj v Dravo. Gotovo bi ušol v reki, da ni plaval. Toliko je še imel moči, da se je prikobacal na suho, potem pa oblezel. Mimoidoči, ki so čuli obupne klice, so poklicali reševalno postajo, ki ga je prepeljala v ptujsko bolnišnico.

* Velik požar pri Bledu. Nedavno ponoči je začel goreti v Zagoricih pri Bledu skedenj posestnika Janeza Hudovernika. Pravočasno so rešili le živino iz hleva. Seno, slamo, kmetijske stroje, med njimi tudi električni motor, pa je uničil ogenj, ki je preskočil tudi na stanovanjsko hišo in uničil podstrešje. Hudovernikovi družini je pogorela skoro tudi vsa obleka, katero je imela shranjeno v podstrešju. Le vrlim bleškim gasilcem, ki so prihiteli takoj na pomoč, velja zahvala, da se ogenj ni razširil še na sosedna poslopja.

* Hlod ubil marljivega posestnika. Te dni se je podala družina posestnika Janeza Rožiča iz Loke pri Črnomlju v hosto, da bi potegnili na cesto težak smrekov hlod. Družina je odšla naprej, da je pripravila vse potrebno, za njo je pa še nekaj časa prišel tudi gospodar Rožič. Delo se je pričelo in hlod so spravili po strmini navzgor skoro do polovice. Nesreča je pa hotela, da se je sicer močna veriga utrgala in hlod se je začel valiti navzdol. Rožič, ki je stal spodaj, se ni mogel več pravočasno umakniti. Hlod ga je podrl na tla in se prevalil po njegovem truplu nazaj v dolino. Prestrašena družina je hitro priskočila nesrečniku na pomoč in ga prinesla še živega v domačo hišo; poklicali so tudi zdravnika, vendar je bila vsaka pomoč zastoj. Rožič je izdihnil zaradi notranjih poškodb. Bil je trden in marljiv posestnik in po vsej Beli Krajini dobro znan.

* Požar pri Sevnici. Pred dnevi zvečer je začel goreti v Šmarju pri Sevnici kozolec posestnika Hochkrauta, ki je stal v neposredni bližini tvornice «Jugotarin». Prvi so opazili ogenj delavci v tovarni. Za prvo silo so uporabljali malo sobno brizgalno, a že so prihiteli tudi delavci iz Winklejeve kopitarne z ročno brizgalno, takoj nato pa sevniki in boštanski gasilci. V poldrugi uri so ogenj skoro popolno ugasili. Ker je ta požar v teku štirih dni že drugi, je prav utemeljen sum, da se klati po Sevnici in okolici z ožen požigalec.

* Nevarna eksplozija filma. Knjigoveza K. iz Čretnika pri Poljanah zasleduje nesreča. Še ni dolgo, ko mu je čisto zgorela hiša. Postavil si je novo, a ga je zadela za druga nesreča, še preden je bila hiša vsestransko izdelana. Nesreča se je dogodila takole: Knjigovez je imel na peči v kuhari nekaj metrov starega filmskega traka. Nikoli ni mislil, da bi mogla biti taka reč nevarna. Te dni pa se je film zaradi vročine vnel in povzročil

Zahvala.

Podpisani sem prejel ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din, za kar se s tem «Vzajemni pomoči», reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsakomur kot najcenejšega, najsigurnejšega in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Viktor Zorčič, Ljubljana.

pri tem takšno eksplozijo, da se je razletela velika kmečka peč. Tudi stena med delavnico in spalnico se je porušila in zdrobila na kose. Sreča v nesreči je, da eksplozija ni zahtevala človeških žrtev, ker so bile takrat v hiši tri osebe.

* Požar v Trnju. Nedavno v zgodnjih urah je preplašil še speče prebivalce Trnja pri Brežicah glas gasilskih trompet. Gorel je z velikim plamenom hlev posestnika po domače Vogleša. V plamenih so poginile tri kobile in dve kravi. Sumi se, da je ogenj podtaknil neki moški, ki je prenočeval v hlevu, a je zjutraj izginil neznano kam.

* Nevaren požar v Ivanjkovcih. Nedavno so se vračali uslužbenci tvrdk Korošec in Semenič s tovornima avtomobiloma iz Maribora nazaj v Gornjo Radgono. Kmalu po polnoči so privozili v Ivanjce pri Gornji Radgoni in sredi vasi izza poslopja opazili ogenj v gospodarskem poslopju Franca Flisarja. Šoferja tovornih avtomobilov sta s sirenama sklicala prebivalstvo iz spanja, ostali sopotniki pa so pohiteli h gorečemu poslopju in pričeli reševati živino in gasiti. Ker je bilo vetrovno, je bilo vse gašenje zelo težavno. Toda k sreči imajo sosedje svoja v bližini se nahajajoča gospodarska in stanovanjska poslopja zidana in z opeko krita, ker bi sicer bil ta poslopja hudo obvarovati.

* Nesreča v rudniku. V državnem premogovniku v Zabukovci se je pripetila 38letnemu rudarju Karlu Golavšku huda nesreča. Po nepredvidnosti tovariša je Golavšek zašel med steno in dvigalo, ki mu je zmečkalo desno nogo. Golavška so prepeljali v celjsko bolnico.

* Smrtna nesreča petletne deklice. Pred dnevi se je na Teznu pri Mariboru pripetila huda nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Petletna živahna deklica Lenčka se je v odsotnosti svoje babice, ki je bila za trenotek odšla v bližnjo trgovino, preveč približala zakurjeni peči in se ji je vnelo krilce. Naenkrat je bil otrok v plamenih in dobil tako hude opekline, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je naslednjega dne umrl.

* Smrt na cesti. Po Kongresnem trgu v Ljubljani se je te dni privozil starejši kolesar, ki je nenadno padel s kolesa in obležal na tleh. Stražnik Zorec je pozval na pomoč reševalno postajo. Reševalci so spoznali v ponesrečencu 49letnega Franceta Šlambergerja, zidarja v kemični tovarni, stanujočega v Rožni dolini. Imel je samo majhno rano na glavi. Komaj so ga naložili na voz in odpeljali, so reševalci ugotovili, da je Šlamberger mrtev. Poklicani zdravnik g. dr. Mis je ugotovil, da je nesrečnika zadela srčna kap.

* Vsa živina se mu je zadušila. Posestnika Šumečnika v Družmirju pri Slovenjgradcu je predzadnjo soboto zadela huda nesreča, ki je zahtevala kot svojo žrtev vso živino v hlevu. Kakor navadno, se je tudi v soboto zvečer podal 35letni, duševno nekoliko zaostali sin Marko v hlev k počitku. Ničesar hudega sluteči so tudi ostali člani družine šli spat. Kmalu nato pa so začeli iz hleva nenavadno glasno mukanje živine. Ko je gospodar prihitel v hlev, je udaril vanj gost val dima. Videl je, da je v kotu hleva Markova postelja vsa v plamenih, živina pa da leži mrtva na tleh. Zadušil jo je dim. Marka je oče našel v jaslih nezvestnega in ga hitro nesel iz hleva. Kako je nastal ogenj, ne vedo. Najbrž je Marko, ki pa o nesreči ne vé ničesar, nepredvidno ravnal s svetilko, da se je zažgala postelja. Šumečnik trpi obutno škodo.

* Ubij med šolarji. V Dolnji Topli rebri v občini Smuki so se stepli šolarji in eden njih je tako močno udaril s puščico za peresnike 14letnega Feliksa Schneiderja za desno uho, da se je ta mrtev zgrudil na tla.

* Zlikovci po belokrajinskih vinogradih. Nedavno so hudobni nepridipravi vložili v 14 zidanic v Novi gori pri Draščih. Zlikovci niso baš mnogo pokradli, pač pa so po zidanicah vse razdejali. Največ škode so napravili v zidnici Janeza Vraničarja iz Čuril, kateremu je razbita ena velika pletenka, ena pa odnešena, obe polni žganja. Orožništvo je šlo po puščenih sledovih na delo in bo bržkone vse ptiče polovilo.

Zahvala.

Podpisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku 10.000 Din, za kar se s tem «Vzajemni pomoči», reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsakomur kot najcenejšega, najsigurnejšega in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Palma, Ljubljana.

* Napad z revolverjem in nožem. Zidarski pomočnik Alojzij Šlibar, zaposlen v Novem mestu, je bil na obisku pri svoji materi v Dulah pri Bučki. Zvečer je odšel s tovarišem v Radelco po cigarete in so ga pri Vejerju napadli fantje, med katerimi sta bila tudi Martin Kotar in Emil Kotar. Martin Kotar je ustrelil nanj z revolverjem, a je krogla Šlibarja k sreči le lahno ranila na vratu. Medtem pa je Emil Kotar pritekel do obsterljenega Šlibarja in ga prišel z nožem obdelovati po obrazu. Naslednjega dne je moral Šlibar v bolnico. Stvar sedaj raziskujejo orožniki.

* Zalosten konec starega sovraštva. 60letni lovski čuvaj Franc Magušar j v prepiru ustrelil svojega oddaljenega sorodnika, 38letnega posestnika Mihaela Bernika iz Gornje Besnice. Oba moža sta že dolgo časa živela v sovraštvu. Aretirani Magušar se izgovarja s samoobrambo.

* Izdani tatovi so se maščevali s požigom. Nedavno ponoči je gorelo v vasi Rajcu pri Veliki dolini. Zgorelo je gospodarsko poslopje občinskega odbornika Muniča. Ogenj je bil zaneten iz maščevanja. Imenovani odbornik je namreč izdal neke tatove, ki so mu vrnilo milo za drago. Poslopje so mu zažgali, ko so Muničevi vsi trdno spali. Zgorela bi mu gotovo še ostala poslopja, da ni o pravem času zbudil njega in vaščane njegov sosed, ki se je mudil v hlevu pri živini. Zločinci so že prijeti in odvedeni v zapore.

* Nož v rokah šolarja. Te dni sta se na povratku iz trebanjske šole sprla 12letni šolar iz šestega in neki 11letni fantek iz petega razreda. Starejši je mlajšemu zasadil nož v hrbet, da mu je ranil pljuča. K malemu ranjencu je bil pozvan na pomoč zdravnik dr. Dereani, a fantek je medtem izgubil že precej krvi in je njegovo stanje nevarno.

* Za lastno smrt je zažgal kozolec. Te dni je zgorel pod Bokavcami blizu jezca Gradašnice kozolec posestnika Antona Dolinarja, po domače Kocjana, iz Kozarij. Domači in dobrovske gasilci so plamen zadušili šele po daljšem trudu. Silno pa so bili začuden, ko so lahko prišli prav do pogorišča, ker so našli med tramovjem obešenega neznanca. Obešenec je imel čisto obžgane noge in ko so ga gasilci preobrnil, je kos noge kar odpadel. Obraz je imel neznanec še dokaj ohranjen in bil je dozdnevno še precej mlad. Orožniki, obveščeni o najdbi, so uvedli obširno preiskavo, vendar niso mogli dognati istovetnosti neznanca in tudi ne, odkod je bil. Sodi se, da je neznanec zažgal kozolec in se nato obesil.

* Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnenje trebuha, pritisk krvi v možgane, bolečine v glavi in močno utripanje srca, nadalje oni, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidalnem zamotku in fistulah, jemlje za izboljšanje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko «Franc Ježefove» grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo «Franc Ježefove» grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. «Franc Ježefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Zahvala.

Podpisani sem prejel izplačano doto v znesku 13.000 Din. Za izplačilo se s tem «Vzajemni pomoči», reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsakomur kot najcenejšega, najsigurnejšega in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Janez Horvat, Slatna

80letna starka je zažgala vnuku hišo. Pred mariborskimi sodniki se je zagovarjala 80letna Ana Lepošova iz Šalovcev. Živela je na preužitku pri svojem vnuku Janezu Žitku. Med starko

na eni strani in Janezovo materjo in ženo na drugi strani je prišlo čisto do burnih prepir. Seveda je tudi vnuk potegnil z mlajšima ženskama in tako je nastalo v hiši sovraštvo, ki je posebno grizlo nekdanjo gospodinjno ter jo podžigalo k maščevanju, ki je planilo na dan 30. oktobra lani, ko so se ženske zopet sprle med seboj. Takrat je starka zaklicala snahi in ženi svojega vnuka: «Zenski, danes bo vama še vse v zrak letelo.» Ker so bile slične grožnje pri Žitkovih na dnevnem redu, ni starkinih besed nihče vzel za resne. Kakor po navadi je odšlo vse na delo, stara mati pa je ostala sama doma. Takrat pa so okrog poldneva zapazili sosedji gost dim nad gospodarskim poslopjem Janeza Žitka. Pomoč je bila takoj na mestu in posrečilo se je ogenj omejiti. Vendar pa je nastalo po požaru za 21.000 Din škode, ki je bila tem občutnejša, ker posestnik ni bil zavarovan. Sum požiga se je takoj oprijel stare matere in nič ni pomagalo, da ga je poizkušala prenesti na svojega vnuka, katerega je sprejela, ko je prihitel gasit, z besedami: «Visoko si imel zavarovano, pa si zažgal samo». Pokopalo jo je najbolj dejstvo, ker so našli med požarom v starkini sobi vse njeno premoženje povezano v culo in pripravljeno za rešitev iz ognja. Poleg tega so nastopile še priče, ki so videle v usodnem trenutku starko motati se okrog gospodarskega poslopja, katero so nato takoj objeli plameni. Ana Lepošova je bila obsojena na šest mesecev strogega zapor, pogojno na pet let, in 21.000 Din odškodnine vnuku za požgano gospodarsko poslopje.

Požig v Dolini. Pred dnevi je pri nekem posestniku v Dolini pri Murski Soboti nastal požar. Zgorela sta stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje do tal. Vse okoliščine pričajo, da je bil ogenj podtaknjen. Obe pogoreli poslopji sta bili že v slabem stanju. Posestnik je letos nameraval sezidati novo hišo na istem mestu in staro podreti. Nekaj dni pred požarom je mož prejel grozljivo pismo. Važno je možak vpričo več ljudi čital, da mu neznanec grozi s požigom. No, in res je nekaj dni nato vse pogorelo. Ker je bila nesreča skoro izključena in ker so ljudje sami začeli govoriti, da je bil ogenj podtaknjen, se je za reč začelo zanimati oblastvo. Preiskava je dosegla, da pisava grozljivega pisma sliči pisavi pogorelega samega. Sodišče bo ugotovilo, kaj je resnica.

Zrtev tihotapstva. Pri Zinceh so stražarji graničarji opazili zvečer šest tihotapcev, prihajajočih iz Madžarske. Pozvali so jih, naj se ustavijo. Ker pa so začeli bežati, so streljali in zadeli 18letnega Ivana Tkaleca, posestnikovega sina iz Ferketincev v Medmurju. Mrtvega fanta so našli šele drugega dne.

Odprtje vlomilskega plena. V eni zadnjih noči so neznani zlikovci vlomili pri nekem posestniku v Murski Soboti. Pokradli so iz omar vse perilo, ki jim je prišlo v roke, ga zavili v odejo, odnesli in skrili na travniku za železnico. Ukradeni blago so našli drugega dne otroci, ki so se šli na bližnji potok drsat. Orožništvo je zaplenilo vse blago. V isti noči so najbrže isti tatovi opleni trafiko na Glavnem trgu v Murski Soboti.

NAŠI NA TUJEM

IZ ŽIVLJENJA ROJAKOV V ERKENSCHWICKU

Erkenschwick (Westfalsko), januarja. Oktobra lani je tukajšnje Uduženje jugoslovenskih državljanov proslavilo 10letnico svojega obstoja obenem s proslavo 10letnega vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra.

V začetku proslave je pozdravil predsednik g. Petek vse zbrane, posebno zastopnike sosednih društev iz Suderwicha, Buer-Hassela, Holthausena, Recklinghausena in Gladbecka. Poudarjal je pomen slovesnosti in opisal pričetek društvenega dela 9. oktobra leta 1921. Zivahno je bilo društveno delo v teh 10 letih in mnogo je storilo

društvo za pravice rojakov v tujini. Če bi rojaki ne imeli svojega društva, bi jim še bolj trda predla, kakor jim je že. Prvi pobudnik za ustanavljanje društev v naših kolonijah je bil prvi naš konzul v Düsseldorfu. Sedaj je na Westfalskem 34 društev, ki se bore za naroden in gnoten prospek slovenskih rudarjev v Nemčiji. Kdor še ni organiziran, naj se oklene društvene misli, ker le s složnim delom bomo kaj dosegli v tujini. Ko bo naša zveza močna kakor skala, bomo tudi lahko dosegli vse svoje upravičene zahteve.

Za njim je govoril izseljenski komisar gospod dr. Deželič iz Düsseldorfa, ki nam je dal mnogo pobude in nasvetov, kako bi v bodoče napredovali laže, kakor smo dosedaj.

Zvezni predsednik g. Bo'ha je navdušil s svojim govorom vsako jugoslovensko čuteče srce. Orisal nam je trnjevo pot, po kateri hodi jugoslovensko gibanje v Poruhrju, in izrekel društvu priznanje in zahvalo za vztrajno delo na gospodarskem, socialnem in prosvetnem polju. Vzpodbujal nas je k bratski slogi in poudarjal, da bo le tako mogoče doseči naše pred 10 leti zasnovane cilje.

Vsi govorniki so se v vznešenih besedah tudi spominjali 10letnice modrega vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Slavnost se je završila tako lepo kakor dosedaj še nobena prireditve.

Na Silvestrovo je bilo obdarovanih 21 otrok. Letos je bilo obdarovanje bolj slabo zaradi krize, ker smo tukaj v Erkenschwicu skoro vsi brez posla. Podpore dobiva družina z dvema otrokoma po 72 mark na mesec, kar je premalo za življenje. Kje pa naj jemljemo denar za kurjavo in za obleko! Mlajši delavci, ki stanujejo pri starših, po večini ne dobe nikake podpore, če jo pa dobe, znaša le po 15 do 17 mark. Tako se nam godi tukaj v tujini, kjer smo v taki stiski, da ne vemo, kako se bomo prevlekli skozi zimo.

Srečnejše novo leto, kakor ga imamo sami, želimo vsem čitateljem «Domovine»: predsednik Alojz Petek (Št. Jurij ob Taboru), blagajnik Miha Lokar (Polšnik), podpredsednik Janez Peterlin (Šmarjeta), tajnik Jože Žukalj (Cerklje), podtajnik Anton Savšek (Šmartno), Anton Bavdek (Lužarji), Franc Sever (Stična), Franc Kovač (Trava), Jože in Valter Peterlin (Šmarjeta), Franc, Henrik, Edvard in Albin Pevec (Temenica), Janez Žukalj (Cerklje), Mihael in Alojzij Blažič (Šmarjeta), Jože Vizovišek (Laško), Franc Kotnik (Polzela), Blaž in Franc Dolar (Polšnik), Marija, Janez in Bernard Drev (Griže), Katarina Križaj (Prevalje), Terezija Peterlin (Šmarjeta), Jože Penca (Kostanjevica), Jakob, Franc, Rudolf in Jože Fekonja (Dednji dol), Jože Bevc (Kozje), Vincenc, Janez in Lojze Jezernik (Luče), Jože Končina (Dednji dol), Jurij Horvatič (Zusem), oba Jožefa in Karel Zorko (Žiri), Anton Kozjan (Trebelno) in Andrej Vidmar (Zužemberk).

PISMO AMERIŠKEGA ROJAKA.

Pittsburgh (Zedinjene države), januarja.

Dovolite mi, da se zdaj, ko imam zopet precej nezaželenega časa, malo oglašim v naši priljubljeni «Domovini». Najprej začnem poročilo z vremenom. Vreme smo imeli ves pretekli mesec, posebno pa 12. t. m., ko to pišem, tako lepo, kakor da smo se preselili v cvetočo Kalifornijo. Le naj tako drži še do zadnje četrtine februarja, pa se bomo lahko nasmejali sv. Matiji, ker ne bo imel časa razbijati. Slovenski veseljaki, ki se radujemo skorajšnje pomladi, radi skupaj zagodejo našo staro slovensko:

Prišla bo pomlad,
dočakal bi jo rad...

Kar se dela tiče, ni vredno govoriti. Razmere so daleč pod ničlo in slabše, kakor so bile kdaj od pričetka Zedinjenih držav. Kako dolgo bo gospodarila nad nami strahovita kriza, nihče ne ve. Bral sem v nekem slovenskem časopisu prerokbo nemškega jasnovidca za leto 1932. Mož pravi med drugim, da bo v tekočem letu konec svetovnih gospodarskih težav in da bo v prvi polovici leta zopet zvečevala industrija v Evropi

in v Zedinjenih državah. Če bi se ta prerokba vsaj delno uresničila, kolika sreča bi bila za prizadete narode.

Dragi delavci in sotrpini, raztreseni po zemski krogli, le oglejte si v 52. lanski «Domovini» sliko pod naslovom «V Ameriki je še slabše», in videli boste nekaj žalostnega na papirju. Pridite v duhu malo k onim tisočim in milijonom siromakov, ki nimajo ne strehe ne postelje, kamor bi položili svoje trudne glave. Takih brezdomnih siromakov so prenapolnjena že vsa, posebno pa večja ameriška mesta. Tukaj živeti rojaki jih gledamo s strahom, da nas lahko vsak čas zadene enaka usoda.

V Pittsburghu živi mož, ki se je zavzel za brezposelne ljudi, pobira darove zanje in jih po možnosti hrani in oblači. Ta mož je katoliški duhovnik James Cox (izgovori Zems Kaks). Cox je dne 5. t. m. povedel v Washington s seboj sestradano ljudstvo, tako zvano Coxovo armado brezposelnih. Ob cestah je bilo vse polno radovednežev, ko je katoliški duhovnik Cox korakal na čelu okrog 45.000 brezposelnih delavcev. Vozili so se v 600 avtomobilih, mnogo pa jih je hodilo peš. Med njimi so bili tovarniški in železniški delavci, uradniki in drugi. Vsak je imel s seboj živeža za en teden. Ko je privedel Cox ljudi v Washington, je kongresu (ameriški narodni skupščini) predložil resolucijo, v kateri zahteva takojšnjo pomoč. V resoluciji pravi, da bo prišlo do oboroženega upora, ako ne bo konec neznosnega trpljenja delavcev. Med drugim je Cox prosil za podporo in zahteval, naj se naloži bogatinom večji davek. Bilo je to 8. t. m. Možje, izmučeni in neobriti, so poslušali govor svojega voditelja duhovnika, ki je pozival kongres, da nekaj sklene, kar bi moglo olajšati delavski položaj. Župnik je bil prijazno sprejet pri predsedniku in v zbornici. Ko je Cox izročil prošnjo za pomoč, se je obrnil proti množici in jo pozval, da zopet priseže na zastavo Združenih držav. Vsi so se odzvali njegovemu pozivu in dvignili roke. Coxova armada se je nato v najlepšem redu obrnila in zopet odšla na dolgo pot proti Pittsburghu.

Kolikor mi je znano, je bil župnik Cox (Irec) v času svetovne vojne na bojnih poljanah v Evropi. Tam je videl tisoče in tisoče mladih bitij, umirajočih med kravanim klanjem. Mi v Združenih državah živeti imamo priložnost, da lahko slišimo pridigo voditelja siromakov Coxa vsako nedeljo po radiju. Le škoda, da se ne najde več duhovnikov, ki bi mu sledili in skrbeli tako za siromašno ljudstvo kakor on.

Da ne pozabim! Naša «Domovina» je pri nas premagala vse v Sloveniji izhajajoče časopise. Do sedaj je imela že precej naročnikov, a sedaj po novem letu se je število znatno povečalo. Imel sem čast prisostvovati zabavi, ko je odhajal moj prijatelj g. Flore nazaj k vojakom. On je po činu sergeant (narednik). Na zabavi je bilo zbrano dosti lepo število naših Slovencev in Slovenk. Ko smo med drugim govorjenjem sprožili misel za razširjenje naše «Domovine» v Ameriki, so se koj vsi hkrati odzvali v pomoč. Torej v kratkem rečeno: Naša «Domovina» se širi po vseh delih sveta. Mi slovenski izseljenci trpini ne smemo pozabiti našega dobrega slovenskega časopisa in tudi ne one zemlje, kjer smo zagledali prvič zlate solnčne žarke.

V upanju, da se uresniči misel za brod med Adlešiči in Mržljaki, vse skupaj lepo pozdravlja Nikolaj S k u b e.

Iz Chateauforta (Francija) nam pišejo: Kakor beremo v «Domovini», se povsod pritožujejo, da je velika brezposelnost. Tudi tukaj so nam znali plače, da zaslužimo komaj za živež. Mnogo naših rojakov pa je sploh brez dela. Morda bo poleti zaposlitev boljša in z večjimi mezdami. Najbolje bi pač bilo, če bi nam ne bilo treba hoditi po tujem s trebuhom za kruhom. Če ne prej, se bomo mnogi že jeseni vrnili v svoje rojstne kraje. Prav lepo pozdravljamo vse bralce in bralke «Domovine», posebno murskosoboške fante in murskosoboška dekleta: Štefan Zrim, Janez Cipot in Franc Drvarič (Murska Sobotna).

Iz St. Jeana de Bonneval (Francija) nam pišejo: Tudi mi radi čitamo «Domovino», ki nam prinaša vedno kaj novega iz naših domačih krajev. Kakor vsepovsod, so prav tako pri nas slabe razmere, ki so se v zadnjem času še poslabšale. K sreči imamo še delo. Upamo, da bomo v nekaj mesecih spet več zaslužili, ker naše družine željno pričakujejo naše pomoči. Lepe pozdrave pošiljamo vsem bralcem in bralkam «Domovine»: Filip Knaus in Jakob Poje (Novi kot), Ivan Grbec, Filip in Ivan Ožbolt, Marko in Tekla Pavlin (Prezid), Jernej Grbec (Lipsenj) in Andrej Grbec (Poljane pri Rakeku).

Iz Village Neufa (Francija) nam pišejo: Nisem se še oglasil v preljudi «Domovini», zato prosim za malo prostora. Tu je bilo več Slovencev zaposlenih pri gradnji velike električne centrale. Sedaj sem ostel čisto sam med tuji, ker so bili drugi rojaki pred nekaj meseci odpuščeni. Menda so vsi dobili zaposlenje po drugih tukajšnjih mestih. Kakor kaže, bom tudi jaz kmalu moral proč, ker bo delo izvršeno. Ne vem, kam naj se potem obrnem s trebuhom za kruhom s svojo družino, ker je v tej neznosni krizi hudo dobiti zaslužek. Če bom dobil podaljšano industrijsko karto, imam še malo upanja. Če ne bo nič, se bom pa moral kar obrniti proti domu, da si doma poiščem tolažbo. Najlepše pozdrave rojakom pošiljata Rozi in Matevž Krucelj (Planina pri Lučnah).

Novice iz Amerike. V kraju Canon Cityju se je 26. decembra pripetila v rudniku huda nesreča, katere žrtev sta postala France Plave in Alojzij Prece. Zaposlena sta bila pri stroju v rudniku, nenadno pa se je utrgala plast premoza in ju zasukala. Perce je dobil hude poškodbe po vsem telesu, dočim je bil Plave laže poškodovan. Oba so morali prepeljati v bolnico. — V istem kraju je doletela nesreča Franca Čadeža. Vračal se je na božični večer od polnočnice in ga je na cesti podrl neznan avtomobilist. Čadeža so morali prepeljati v bolnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno desno nogo v kolenu. — Ko se je France Zavrl z avtomobilom vozil v Canon City, se mu je pridružil med vožnjo neki mladenič. Navarjal ga je, naj mu dovoli šofirati, češ, da dobro vozi. Ker mu Zavrl ni hotel pustiti volana, je potegnil samokres in mu začel groziti. Toda Zavrl se ni dal ugnati, udaril je po samokresu. neznanec je pa sprožil in krogla je obšla Zavrlu v roki. Lopov je pobegnil. Zavrl je moral v bolnišnico. — V Sheboyganu je umrl po daljšem bolehanju za rakom France Dobrota, star 51 let, doma iz Spodnjega Kašlja pri Devici Mariji v Polju. V Ameriki je bival osem let. Za njim žaluje v starem kraju žena Frančiška, v Ameriki pa dve sestri. — Dne 29. decembra je v Aurori umrla Frančiška Rajerjeva, po rodu s Pristave pri Višnji gori. V Ameriki je bivala že 33 let. Zapustila je moža in osem sinov. — V Kirkland Lakeju v Kanadi je nad 400 naših ljudi brez dela. Delo dobi le tisti, ki lahko podkupi agente. Nekateri plačujejo po 100 dolarjev, da dobijo delo vsaj za nekaj mesecev. — Jugoslovanski rojaki v naselbini Noranda so 13. decembra lani slovesno otvorili svoj Narodni dom. — V Torontu se je smrtno ponesrečil rojak Ivan Debeljak.

ŽENSKI VESTNIK

Cvetoče vejice pozimi

Ako hočeš vzgojiti cvetoče vejice sadnega drevja v tobi, ravnaj takole: Nareži vejice češpelj, češenj, hrušk kakor tudi španskega bezga (Flieder), lepotičnega mandeljna i. dr. Priporoča se, narezati te vejice že v začetku decembra, vendar je boljši uspeh, ako jih narežemo sedaj v januarju. Narezane vejice, ki pa morajo imeti že razvito cvetno popje, deneš v veliko posodo z vodo. Na dno posode natresi do pet centimetrov peska, v katerega potakni vejice, nato pa dolij vode.

V začetku postavi posodo v hladno sobo, da se prične popje napenjati. Šele nato jo postavi v

toplo sobo; vendar ne v bližino peči, kjer je prevroče, ne v bližino okna, kjer je spet prehladno. Tako nekako v sredo sobe jo deni. Skoduje pa tem vejicam presuh zrak, popje se suši in odpada. Zato je potrebno, da poskropiš vejice vsak dan z mlačno vodo. Priporočljivo je tudi, če obrežeš stehla večkrat z nočem.

Tudi vrba se dá tako prisiliti k cvetenju; lepe so njene mačice. Divji kostanj pa ne cvete, vendar je njegovo nežno zelenje dokaj lepo in se poda k cvetočim vejicam.

Za kuhinjo

Rožasti kapus. Glavice rožastega ohrovtu lepo očisti in operi in jih daj kuhati v malo slan krop. Ohrovt je kuhan v približno pol ure. Nato ga odcedi, polij z mrzlo vodo in spet dohrni ocedi. V kozici razbela sirovo maslo, na maslo stresi kuhani oči, dodaj malo peteršilja, popra in po potrebi še malo osoli. Kozico samo stresaj, a ne mešaj, da ostanejo krčke glavice cele. Ko se je ohrovt segrel, kar traja približno deset minut, ker vreli ne sme, ga stresi na krožnik. Tako pripravljeni rožni ohrovt daš z zrezki, bifteki ali klobasicami na mizo.

Telečja jetra s sirom. Jetra zreži, jih povaljaj v moki in hitro na vroči masli operi. Očičena poberi v vročo skledico, jih posuj z zrihanim bohiniškim sirom in zabeli s sirovim maslom (maslo segrej toliko, da bo rjavo, a ne sežgano). Tako pripravljena jetra daš na mizo z makaroni, katere tudi potresi s sirom in zabeli s sirovim maslom.

Dišavna pogačica. Umesi na deski v testo: 20 dek moka, 15 dek sladkorja, pest zmlelih orehov, malo cimta in žbice, dve jajci, 6 dek srovega masla in pol zavirka pecilne praška. Ko si testo dobro umesilo, ga za nočev hrani v tenko razvaljaj. Potem izreži z obodecem okrogle pogačice. Zloži jih na pomazano pekačo in speci. Pečene pogače s poljubno mezgo in zloži po dve in dve skupaj ali pa vsako pogačico oblij z rumovim ledom. — Rumov led: 14 dek stolčene sladkorja polij s tremi žlicami vrele vode in žlico rumca, potem mešaj četrt ure, da se zgosti; nato oblij vsako pogačico zase. Pokladaj jih na papir in na zraku posuši.

Praktični nasveti

Enobarvno blago, n. gr. ruž (rouge), ki ga uporabljamo za obrobe, izgublja pri pranju barvo in pokvari tako belo obleko ali kuhinjske prtiče ali kar smo sicer že obrobili z njim. Da to preprečimo, ga moramo še pred uporabo popariti s slano vodo ali pa s kropom, kateremu smo dodali nekoliko kisa. Vendar ta kis ne sme biti sadni ali vinski, temveč umetni.

Cvenelo zelenjavo osveži: s tem, da jo daš za nekaj časa v mrzlo vodo, kateri si dodala limone ali kisa. — Suho zelenjavo prav tako namoči v vodo.

ZANIMIVOSTI

× **Žrtve svetovne vojne.** Na podlagi podatkov mednarodnega urada za delo so sestavili strokovnjaki pregled izgub v svetovni vojni. Mrtvih vojakov je bilo 9.988.771, hudo ranjenih 6.295.512 in drugih ranjenec 14.002.009. Civilnih žrtev je bilo 13.000.000. Vojskih sirot je 900.000, vojskih vdov 5.000.000, beguncev 10.000.000. Gmočna škoda, ki jo je povzročila vojna posredno in neposredno, znaša po Hoovrovem računu 400.000 milijonov dolarjev.

× **Pred novim poletom v stratosfero.** Na Dunaju bivajoči madžarski grof Ziehy in izumitelj novega višinomera inž. Braun sta zasnovala nov polet v stratosfero, katerega stroška bo poravnala neka skupina ameriških denarnikov. V zračne višave se nameravata dvigniti že pomladi. To bi bila torej druga dva človeka, ki bi se dvignila v one zračne plasti, kjer razen profesorja Picarda in njegovega spremljevalca dr. Kipferja ni bil še

nič. Ziehy in inž. Braun se hočeta dvigniti v bližini Dunaja v balonu, ki bo zgrajen po izkušnjah profesorja Picarda. Njun glavni namen je prekositi švicarskega učenjaka, torej dvigniti se še višje, in proučiti one plasti stratosfere, do katerih profesor Piccard ni mogel. Dvigniti se hočeta namreč 20 km visoko. Zanimanje za njun polet v stratosfero je že zdaj veliko. Dvigneta se v zrak blizu Dunaja in ni izključeno, da ju zanese kam v našo bližino. Seveda je še veliko vprašanje, kako se bo druvi polet v stratosfero obnesel. Ze pri prvem, ko ni šlo za tako višino, je bila največja nevarnost, da plačata drzna letalca svoj pogum z glavo.

× **18 milijonov brezposelnih v 25 državah.** Mednarodni urad dela je pravkar objavil podatke o brezposelnosti v 25 državah. Iz teh podatkov je razvidno, da je v teh državah 18 milijonov brezposelnih. Točnih številč žal ni za Zedinjene države, o katerih se samo poroča, da je dvajset odstotkov vsega delavstva brezposelnega. Največji odstotek brezposelnosti imajo Italija, Nemčija, Avstrija, Poljska in Japonska.

× **Najdla prstana, ki ga je ukradla sračka** pred 15 leti. Nemški listi poročajo o zanimivem dogodku, ki potrjuje tatinske nagone sračkega rodu. Pred 35 leti je izginil v mestu Elstri (Lužice) nekemu prebivalcu, ki je stanoval blizu cerkve, poročni prstan. Zaman ga je povsod iskal, prstana ni nikdar več videl. Sedaj so po naključju našli ta prstan v nekem kotičku na cerkvenem zvoniku, kjer od nekdaj gnezdiyo sračke. Jasno je, da je bila prstan svoj čas odnesla v svoje gnezdo tatinska sračka.

× **18.000 Farižanov izgine latno.** Pariško časopisje prinaša vest, ki je vznudila med Francozi splošno pozornost in skrb. Po podatkih policijskega ravnanjstva je namreč v preteklem letu v Parizu izginilo brez sledu 28.000 oseb. Med temi je gotovo nekaj samomorilcev in ljudi, ki so pobegnili v svet, a pretežna večina je takih, ki so postali žrtev zločinov.

Listn ca uredniš va

Frančevci. Res ni prav, če je tako storil, vendar pa je dopis žaljiv in ga ne moremo objaviti.

Klače. Prečitajte dobro dotični dopis, pa boste videli, da ni v njem nič zlega. Dopis samo pravi, da se tudi dobijo taki fantje v okolici.

Rače pri Mariboru. Por k ne objavljamo, ako nimamo zadosti zanesljivih spotočij.

Št. Janž pri Velenju. Kakšno sliko ste nam poslali?

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro trdka

H. Suttner
Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4.

Tvrdka razpošlja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokola inna tovarna ur v vici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, ki ga vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTNER v LJUBLJANI 5

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Nauk o komunizmu.

Ruski boljševik je poljskemu kmetu razlagal nauk o komunizmu in dejal: «Nekdo ima na primer konja, pa ga dá občini za splošno rabo občanov.»

Kmet: «To je lepo.»

Boljševik: «Pa recimo, da imaš ti kravo. Ali jo boš dal občini?»

Kmet: «Prav rad.»

Boljševik: «Ali pa tele ali kozo, ali bi ju tudi dal?»

Kmet: «Seveda bi ju dal.»

Boljševik: «In svinjo tudi?»

Kmet: «Svinje pa ne!»

Boljševik: «Zakaj ne?»

Kmet: «To je tako: nimam ne konja ne krave ne teleta ne koze, svinjo pa imam. Toda kako pridem do tega, da bi drugim dajal svojo svinjo?»

Kajenje in pljuvanje.

V sobi nekega dunajskega hotela je visel napis: «Kajenje prepovedano. Mislite na požar v dunajskem gledališču!»

Neki šaljivec pa je k napisu pripisal: «Pljuvanje prepovedano. Mislite na poplave Donave!»

Umestno vprašanje.

Tonček: «Striček, ali si ti tudi oženjen?»

Stric: «Se ne, dragi Tonček.»

Tonček: «Kdo ti pa pove, kaj smeš in kaj ne smeš delati?»

Znak zaljubljenosti.

A: «Zakaj sklepaš, da je Neža zaljubljena?»

B: «Njena papiga v zadnjem času neprestano vzdihuje.»

V šoli.

Učitelj: «Koliko je 6 in 7, Mihec?»

Mihec: «Vem, gospod učitelj, pa ne povem.»

Učitelj: «Zakaj pa ne?»

Mihec: «Ker je to nesrečna številka...»

MALI OGLASI

Bogati postanete,

če imate veliko znancev! «Persons», Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor! 9

Čevlarskega vajenca

sprejme Franc Kokol, čevlarski mojster v Laškem. 36

Da želite dela Vam skrb,

pri današnji krizi čudno ni,

zato sponzorjem ženinam in

vsem nevestam zalim,

da le tverda Ludovik Kuharič v Ormožu,

bogato zalogo vsakovrstnega blaga ima

in Vam ga po najnižji ceni vedno dá. 37

V najem se dá stanovanska hiša

z vsemi priteklinami, kakor hlevom, drvarnico i. dr., na Grosupljem z dnem 1. marca letos. K hiši, ki stoji ob državni cesti, blizu kolodvora, spadata vrta in njiva. Po dogovoru se odda tudi travnik, zaradi česar bi bilo noči rediti dva do tri živinčeta in prašiče. Zelo primerno za upokojece. — Ponudbe naj se pošiljajo upravi «Domovine» pod značko: «Upokojevec». 43

Lisičje kože in kože razne druge divjačine stroji, barva in predeluje L. Rot, krznar v Ljubljani, Mestni trg št. 9. 44

Trgovinskega vajenca,

močnega in zdravega z meščanskošolsko izobrazbo sprejme večja trgovina na deželi. — Ponudbe sprejema uprava «Domovine» pod značko: «Vajenec». 43

Prodaja se fotografski aparat (9 × 12) z vsem priborom

zelo poceni. Več pove Anton Plohl, Sv. Barbara v Haložah. — Za odgovor naj se priloži znamka za 1-50 Din. 47

Zgodovinski pomen.

V nekem kraju bivše Avstrije je ljudstvo sijajno sprejelo cesarjevega odposlanca. To je visokemu dostojanstveniku zelo ugajalo. Prav lepo je pohvalil župana in ga vprašal, ali ima kakšno posebno željo.

Župan mu je potožil, da njegova občina še nima zgodovinskega pomena, in ga poprosil: «Ako bi visoki gospod hotel izposlovati, da postane naš kraj slaven, tedaj naj bi se tukaj čimprej vršila vojna...»

Sam na svetu.

Katehet je pripovedoval v šoli zgodbo o prvem človeku. Otroci so pomilovali Adama, češ, kakšen siromak je bil, ker ni imel nikogar, da bi se bil z njim porazgovoril.

«No, Janezek,» je vprašal katehet, «kaj bi pa ti počel, ako bi bil sam na svetu?»

«V Ljubljano bi šel,» se je odrežal, «tam imam teto...»

Barv ne razločuje.

A: «Ali si slišal, da je kapitan Klobuštrin upokojen?»

B: «Zakaj pa tako nepričakovano?»

A: «Ker ne razločuje več barv. S svojim parnikom je namreč zavozil v Rdeče namesto v Črno morje...»

Na novejšje dvokoles z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Nov poklic

za dame in gospode z opremo strojnega pletilstva na domu. Zajemčen zas užek okoli

1500 Din na mesec,

ker odvezemamo izgotovljeno blago, plačamo mezde za pletenje in dobavljamo za predelovanje prejo. Pišite po gratis prospekte še danes na domačo pletarsko industrijo št. 9

Josip Kališ, Maribor
Trubarjeva ulica šte. 2.

Glasbila za vse!

Viole od Din 65.—
Git re od Din 163.—
Trompete od Din 480.—
Harmonike od Din 6.—
kromatične in klavirske harmonike, vsi jazz-instrumenti.

Zahtevate veliki brezplačni

CENIK od

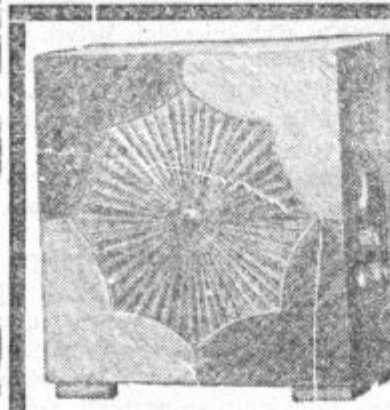
na večje in največje odpr. tvrde glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezplačen pouk sviranja. Navodila v ceniku.

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z udelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 voltov in enakosmerni tok 150 voltov. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelane in p. v. vrstne kakovosti.

2cevni aparat kompletno 1380 Din

3cevni aparat kompletno 1580 Din

4cevni aparat kompletno 2400 Din

Ugodni plačilni pogoji. — Pri nakupu 20%, predplačila, ostanek v 8 enakih mesečnih obrokih.

H. SUTTNER — LJUBLJANA 5

Dunajska cesta 1b II.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, kladi, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival prisihi da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prsih med parklji, opeklini, strelci, zlomu kosti, zvrtju, izlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, criski, zaprtju, koliki, napenjanju goveda in ovac, pri tu, lhpred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solinarici, nevarnosti zaustitve, zastupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

SANATORIJ V MARIBORU

Gosposka ulica št. 49

Telefon 2358

Lastnik in vodja:

primarij dr. Cernič
specijalist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlaplosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“ jem za notranje črevesne kopeli pri zapekl, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80, tretji 60 Din.